

เอกสารประกอบการสอน
รายวิชาทักษะดนตรีตะวันตก

ทัศนัย เพ็ญสิทธิ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2564

คำนำ

เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ทักษะดนตรีตะวันตก เป็นรายวิชาแกนบังคับของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ ตามหลักสูตรมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา พุทธศักราช 2559 ได้แบ่งเนื้อหาการเรียนการสอนไว้ 8 บท บทที่ 1 ทรอมโบน คืออะไร บทที่ 2 ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้นสำหรับทรอมโบน บทที่ 3 การฝึก ปฏิบัติ บทที่ 4 การอ่านโน้ตและการฝึกทรอมโบน บทที่ 5 การตัดเสียง บทที่ 6 บันไดเสียง บทที่ 7 เครื่องหมายและเทคนิคสำหรับทรอมโบน และบทที่ 8 แบบฝึกบทเพลง และบทเพลง

ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและไพเราะ อีกทั้ง สามารถนำเสนอผลงานทางด้านดนตรีต่อหน้าสาธารณะชนได้อย่างมืออาชีพ

เนื้อหาที่ได้เรียบเรียงขึ้นในเอกสารนี้มุ่งหวังให้เป็นพื้นฐานของนักศึกษาระดับปริญญา ตรี สาขาวิชาดนตรี ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติดนตรี ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ทัศนัย เพ็ญสิทธิ

สารบัญ

คำนำ

บทที่ 1

ทอมโบน คืออะไร?

ประวัติทอมโบน

ระบบवालวของทอมโบน

ประเภทของทอมโบน

บทที่ 2

ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้นสำหรับทอมโบน

การบันทึกโน้ต

ตัวโน้ตและสัญลักษณ์

กฎแจเสียง

บทที่ 3

การฝึกปฏิบัติ

ท่าทางการฝึกปฏิบัติ

การหายใจ

ท่าฝึกบริหารลม

บทที่ 4

การอ่านโน้ตและการฝึกทอมโบน

การวางปากหรือรูปแบบ

การฝึกเป่าเม้าท์

การเป่าเสียงยาว

การฝึกเป่าแบบฝึกหัด

บทที่ 5

การตัดเสียง (Tonguing)

เครื่องหมาย (Articulation)

บทฝึกเพื่อพัฒนาทักษะ

บทที่ 6

บันไดเสียง

เมเจอร์

ไมเนอร์

บันไดเสียงอื่นๆ

บทที่ 7

เครื่องหมายและเทคนิคสำหรับทროมโบน

โน้ตประดับ (Ornaments)

บทที่ 8

แบบฝึกบทเพลง

บทเพลง

บทที่ 1

ทรอมโบน คืออะไร?

ประวัติของทรอมโบน

ทรอมโบน (อังกฤษ: Trombone) เป็นเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง มีคันชัก ใช้สำหรับเปลี่ยนระดับเสียง โดยมากจะใช้ในวงโยธวาทิต วงดนตรีลูกทุ่งรวมทั้งวงซิมโฟนีออร์เคสตรา ในวงดนตรี ทรอมโบนจะทำหน้าที่ประสานเสียงในกลุ่มแตรด้วยกัน

ทรอมโบน ปรากฏในประวัติศาสตร์ หลังช่วงกลางปีคริสต์ศตวรรษที่ 15 ในช่วงยุคเรอแนซ็องส์ เช่นเดียวกับทรัมเป็ต จนกระทั่งราวปีคริสต์ศตวรรษที่ 17 ก็เป็นที่รู้จักกันในชื่อ แซ็คบัต (Sackbut)

เป็นเครื่องที่มีความหนากว่าโมเดิร์นทรอมโบน ให้เสียงที่นุ่มกว่า และมีความกว้างของเบลที่แคบกว่า แซ็คบัต กลายมาเป็นทรอมโบนที่รู้จักในปัจจุบันเมื่อปีคริสต์ศตวรรษที่ 18 ส่วนใหญ่ถูกใช้โดยนักประพันธ์ โอเปร่า และใช้ในวงของทหาร สิ่งที่เปลี่ยนไปคือเบลและโบรินที่ต่างจากเมื่อยุคคริสต์ศตวรรษที่ 15 นิดหน่อย

symphony no.5 ของ Beethoven คือหนึ่งเพลงที่ใช้ทรอมโบนในวงซิมโฟนีแรกๆ นิยมใช้ทรอมโบน 3แบบในวงซิมโฟนีทั่วไป โดยในก่อนปีคริสต์ศตวรรษที่ 19 ทรอมโบนที่สามแบบถูกแบ่งเป็น อัลโต เทเนอร์ และเบสทรอมโบน เป็นคีย์ B flat ที่ต่างกันแค่ขนาดของเมาส์พีซ

วาล์วโรตารี (rotary valve) ของโมเดิร์นทรอมโบน (modern trombone) ที่เป็นที่รู้จักจากทั่วโลกในปลายปีคริสต์ศักราช 1820 ต่อมาเยอรมันได้คิดค้นการติดตั้งวาล์วบนเบสทรอมโบน ทรอมโบนตัวนี้เป็นที่รู้จักในชื่อ เทเนอร์-เบส ทรอมโบน (Tenor-bass trombone) เป็นที่นิยมในวงออร์เคสตราในเวลาต่อมา

ในปลายปีคริสต์ศตวรรษที่ 19 ทรอมโบนได้มีการเปลี่ยนแปลงเบลให้กว้างและใหญ่ขึ้น ทำให้มีเสียงที่ตั้งกังวาลมากขึ้น Berlioz และ Wagner เป็นนักประพันธ์ที่ทำให้บทบาทของทรอมโบนมีมากขึ้น จนในปีคริสต์ศตวรรษที่ 20 ทรอมโบนก็กลายเป็นเครื่องดนตรีสำคัญในวงซิมโฟนี จากนักประพันธ์ อาทิ Béla Bartók , Igor Stravinsky และ Leonard Bernstein

กระทั่งต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ท롬โบนก็เป็นที่ยอมรับในวงแจ๊ส ในปัจจุบันท롬โบนมีบทบาทใน
ทุกแนวเพลง และเห็นได้ทั่วไปในวงออร์เคสตรา วงโยธวาทิต หรือวงเครื่องเป่าตรีโ อ ท롬โบนเป็นเครื่อง
ที่ใช้ได้กว้างจนกระทั่งแจ๊ส สวิง หรือซาลซ่า

ที่มา:<https://th.wikipedia.org/wiki>

ระบบวาล์วของท롬โบน

ที่มา :<https://sites.google.com/a/muk.ac.th/blue-s/sara-na-ru/praphethkhxngthrxmbon>

ทรอมโบนหลายรุ่นโดยเฉพาะรุ่นสำหรับมืออาชีพจะมีวาล์วเพื่อเปลี่ยนเสียงลงไปยังคีย์ F หรือคีย์อื่นๆ วาล์วเหล่านี้มีหลากหลายชนิด แต่แต่ละชนิดจะมีหลักการทำงานพื้นฐานที่เหมือนกัน กล่าวคือเปลี่ยนทิศทางลมจากท่อลมปกติเข้าสู่ท่อลมอีกท่อหนึ่งซึ่งมีความยาวพอที่จะเปลี่ยนเสียงให้เป็นระดับที่ต้องการ และจากนั้นลมก็จะไหลกลับเข้าไปในท่อปกติอีกด้านหนึ่งของตัววาล์ว

การประกอบวาล์วมีหลายแบบ ที่พบมากที่สุดคือ F Valve ซึ่งจะเปลี่ยนเสียงให้ต่ำลงไปเป็นคู่ 4 Perfect (เช่น Bb เป็น F) ส่วน Bass Trombone บางตัวนั้นจะมีวาล์ว 2 ตัว และทำให้สามารถเปลี่ยนคีย์ได้มากขึ้นไปอีก เช่น F และ Gb Valve ซึ่งทำให้สามารถเปลี่ยนคีย์ได้ตั้งแต่ Bb F Gb และ D นอกจากนี้ยังมีระบบวาล์วอื่นๆ เช่น C Valve และ Trill Valve หรือ Trill Key

ระบบท่อของวาล์วแบ่งออกได้เป็น 2 แบบใหญ่ๆ คือ Traditional Wrap ซึ่งจะขดท่อไปมาอย่างค่อนข้างซับซ้อนเพื่อให้อยู่ในกรอบของตัวทรอมโบนและลดอัตราการกระทบกระแทก และ Open Wrap ซึ่งจะมีส่วนคดโค้งน้อยกว่า แต่จะยื่นออกไปทางด้านหลังมากกว่า วาล์วแบบ Open Wrap จะให้เสียงที่โล่งมากกว่า แต่ก็กระทบกระแทกได้ง่ายกว่าเช่นเดียวกัน ท่อต่อของวาล์วจะมีท่อปรับเสียง (Tuning Slide) เช่นเดียวกับท่อลมปกติของทรอมโบน และการดึงท่อปรับเสียงนี้จำเป็นต้องกดวาล์วก่อนทุกครั้ง เนื่องจากวาล์วในขณะที่ไม่ใช้จะปิดสนิทไม่ยอมให้ลมเข้า ปริมาตรอากาศภายในจึงคงที่ การดึงท่อปรับเสียงจึงอาจทำให้วาล์วรั่วหรือท่อวาล์วยุบได้

วาล์วชนิดต่างๆ ที่ใช้ในทรอมโบน เช่น

Rotary Valve ประกอบด้วยลิ้นภายในรูปเลนส์แก้ว ซึ่งคั่นอยู่ระหว่างท่อลมปกติกับท่อต่อของวาล์ว เมื่อวาล์วไม่ได้ถูกใช้ ลิ้นจะเปิดให้ลมผ่านไปตามท่อตามปกติ แต่หากกดวาล์ว ลิ้นนี้จะหมุนไปในมุม 90 องศา และผันลมให้เข้าไปในท่อวาล์ว ก่อนที่จะไหลกลับเข้าไปในท่อลมปกติที่อีกด้านหนึ่งของลิ้น มีกลไกสองระบบ คือ mechanical linkage (ใช้กลไกในการหมุนวาล์ว) และ string linkage (ใช้เชือกในการหมุนวาล์ว) นักเป่าทรอมโบนหลายคนวิจารณ์วาล์วแบบนี้ว่าทำให้ความรู้สึกในการเป่าไม่โล่งเหมือนวาล์วธรรมดาและเนื้อเสียงหลังจากกดวาล์วเปลี่ยนไป เนื่องจากลมจะถูกเปลี่ยนทิศทางไปถึง 90 องศาซึ่งทำให้มีแรงต้านเพิ่มขึ้น และแม้ไม่กดวาล์วก็จะมีลมบางส่วนที่ค้างอยู่ตามส่วนโค้งของลิ้นและตัววาล์ว

Thayer Valve เป็นระบบวาล์วที่ออกแบบมาเพื่อแก้ปัญหาเสียงอู้อึ้งของ rotary valve ซึ่งทำงานโดยลิ้นรูปโคนซึ่งจะเปลี่ยนทิศทางลมให้เข้าไปในท่อของวาล์ว แต่ระบบวาล์วชนิดนี้จะเปลี่ยนทางลมเพียง 25 องศาหรือน้อยกว่า ทำให้แรงต้านและเนื้อเสียงแทบไม่แตกต่างจากก่อนกดวาล์ว อย่างไรก็ตาม วาล์วชนิดนี้ต้องการการดูแลและมีราคาสูงกว่า Rotary Valve และมีปัญหาการรั่วซึมมาก อีกทั้งนักเป่าทรอมโบนบางคน (โดยเฉพาะ Bass Trombone) ไม่ชอบวาล์วชนิดนี้นัก และเห็นว่าแรงต้านจากวาล์วช่วยทำให้เป่าเสียงโน้ตตัวต่ำได้ดีขึ้น

Hagmann Valve และ **Balanced Valve** ทำงานด้วยหลักการคล้ายกัน กล่าวคือมีท่อลมสามท่อขดรวมอยู่ในตัววาล์ว ท่อหนึ่งตรงหรือเกือบตรงสำหรับเมื่อไม่ได้ใช้วาล์ว และอีกสองท่อโค้งสำหรับผันลมเข้าสู่ส่วนท่อของวาล์ว ซึ่งองศาการเบนลมนั้นมากกว่า Thayer Valve แต่น้อยกว่า Rotary Valve และปัญหาการรั่วซึมและการดูแลรักษาก็น้อยกว่า Thayer Valve ทำให้ได้รับความนิยมมากขึ้น

ประเภทของทรอมโบน

Soprano Trombone หรือ Slide Trumpet มีระดับเสียงสูงมาก คีย์ Bb ซึ่งจะสูงกว่าคีย์ Bb ของทรอมโบนทั่วไปอยู่ 1 Octave

Alto Trombone มีระดับเสียงสูงที่สุด คีย์ Eb หรือ Eb/Bb alto trombone จะมีช่วงตำแหน่งของ Slide ที่สั้นกว่า Tenor และ bass trombone ขนาดท่อลมของ alto trombone จะคล้ายกับ tenor trombone แต่จะมีขนาดเล็กกว่า ประมาณ 0.450"-0.500" และ bell ประมาณ 6.5" หรือ 7.5"

Tenor Trombone มีระดับเสียงต่ำกว่า Alto มีคีย์เสียง Bb เป็นทรอมโบนมาตรฐานที่ใช้กันมากที่สุดในทุกประเภท และเป็นที่เริ่มนิยมอย่างมากในช่วงกลางของศตวรรษที่ 19 ในอังกฤษ และ ฝรั่งเศส สำหรับบางเครื่องจะมี Valve สำหรับใช้เปลี่ยนคีย์เสียงของเครื่องทรอมโบนลงไปเป็นคีย์ F (คู่ 4 Perfect) และปิดช่องว่างระหว่าง Bb1 และ E2 ของทรอมโบนทั่วไป ทรอมโบนชนิดนี้อาจเรียกชื่อว่า Trombone แบบนี้ว่า Tenor-Bass Trombone หรือ Bb/F Trombone หรือบางครั้งเรียก Trombone with F-attachment มักมีขนาดปากแตรที่ 7½ ถึง 8½ นิ้ว

Marching Trombone คือ Tenor Trombone คีย์ Bb ที่ใช้วาล์วแทนสไลด์เพื่อไม่ให้เกะกะ เป็นทรอมโบนที่ออกแบบให้เครื่องมีขนาดสั้นและน้ำหนักเบา สำหรับใช้ในวงโยธวาทิตเท่านั้น

Bass Trombone มีคีย์หลักที่ Bb และมีความยาว 9 ฟุตเช่นเดียวกับ Tenor Trombone แต่มีขนาดท่อลมที่ใหญ่กว่าเพื่อให้เสียงที่หนักกว่าและนุ่มกว่า มักมีเส้นผ่านศูนย์กลางท่อลม (Bore Size) ที่ใหญ่กว่า Tenor Trombone เช่น 0.562" หรือ 0.580" และมีขนาดปากแตร (Bell) ตั้งแต่ 9 ถึง 10½ นิ้ว โดยทั่วไปมักมี Valve สำหรับเปลี่ยนคีย์ลงไปเป็น F และสำหรับบางเครื่องอาจมี Valve อีกตัวซึ่งสามารถเปลี่ยนเสียงให้ต่ำลงอีกเป็นคู่ 3 Minor หรือ 3 Major (แล้วแต่รุ่น) ทำให้สามารถผสมคีย์ได้หลากหลาย เช่น Bb/F/Gb/D, Bb/F/G/Eb, Bb/F/D และ Bb/F/Eb

เบสทรอมโบนสมัยใหม่เป็นรุ่นพัฒนาของ Tenor Bass Trombone ซึ่งถูกขยายท่อลมและขนาดปากแตรให้ใหญ่ขึ้นในภายหลัง

ในอดีตเคยมี Bass Trombone ในคีย์ F G และ Eb เช่นกัน แต่เสื่อมความนิยมลงหลังจากมีการประดิษฐ์ Tenor Bass Trombone ซึ่งสามารถคลุมช่วงเสียงที่ในอดีตจำเป็นต้องใช้ทรอมโบนเหล่านี้ได้ทั้งหมด

Contrabass Trombone มีระดับเสียงต่ำกว่า Bass Trombone มีทั้งความยาว 18 นิ้ว คีย์ Bb และความยาว 12 นิ้ว คีย์ F แต่ในปัจจุบัน F เป็นที่แพร่ นิยมคือระหว่าง 0.567" กับ 0.580"

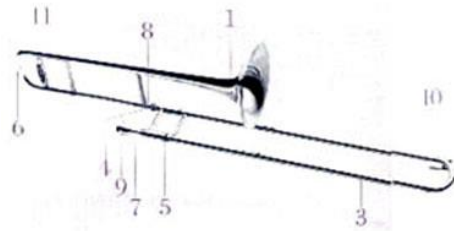
Valve Trombone มีระดับเสียงเท่ากับ Tenor Trombone คีย์ Bb แต่ใช้ Valve เปลี่ยนเสียงแทนสไลด์ นิยมใช้ในวง Jazz หรือ Marching

Superbone เป็นการผสมผสานระหว่าง Valve และ Slide ปรากฏในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เคยรู้จักกันในชื่อ Valide Trombone นิยมใช้ในหมู่นักดนตรี jazz ในปัจจุบันมักเรียกกันว่า Superbone

วัสดุที่ใช้ทำทรอมโบน

ส่วนใหญ่จะเป็นทองแดงและสังกะสีเป็นส่วนใหญ่ อัตราส่วนทั่วไปคือ ทองแดง 70% และสังกะสี 30% หรือ ทองแดง 85% และ สังกะสี 15%

ส่วนประกอบของทรอมโบน

1. ปากแตร/กำพวด	2. ลูกสูบแบบหมุน คีย์ F (เฉพาะรุ่น)
3. ท่อสไลด์	4. ที่ยึดปากแตร
5. ที่ยึดท่อสไลด์	6. ท่อเทียบเสียง
7. ท่อรับปากเป่า	8. ท่อรับท่อสไลด์
9. ปากเป่า / กำพวดแตร	10. ที่ปล่อยน้ำลาย
11. Balancer	

วิธีการประกอบเครื่องทรอมโบน

1. ประกอบท่อสไลด์เข้ากับปากแตร โดยที่ท่อสไลด์จะอยู่ทางขวาของปากแตร
2. เสร็จแล้วหมุนเกลียว ที่ยึดปากแตรให้แน่น เพื่อยึดทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน
3. นำปากเป่าใส่เข้าไปที่ท่อรับปากเป่า ระวังอย่าใช้แรงกดจนแน่นมากเกินไป
4. ในขณะที่ยังไม่ได้เป่าเครื่อง เพื่อป้องกันไม่ให้ท่อสไลด์หลุด ให้ทำการยึดท่อสไลด์เอาไว้ตลอดเวลา

การเทียบเสียงทรมโบน

การเทียบเสียง ให้ได้ระดับเสียง (Pitch) ที่ต้องการสามารถทำได้โดยการ ปรับท่อเทียบเสียง

การดูแลรักษาภายในทรมโบน

วิธีการทำความสะอาดท่อสไลด์

- 1.ผสม น้ำสบู่ล้างแตร (Brass soap) กับน้ำอุ่น (30-40 C) ใน อัตราส่วน น้ำสบู่ 1 ส่วนต่อ น้ำสะอาด 1-15 ส่วน
- 2.ทำความสะอาดภายในท่อ โดยใช้ น้ำสบู่ผสมน้ำสะอาด ตามข้อ 1 และ ล้างแตร สำหรับทรมโบน (Flexible cleaner)
- 3.ส่วนผิว ด้านนอก ให้ใช้ ผ้าสาลู ชุบ น้ำสบู่ ผสม น้ำสะอาด ตามข้อ 1 เช็ด ทำความสะอาด ให้ทั่ว
- 4.เสร็จแล้วล้าง น้ำสบู่ และ คราบสกปรก ออก ให้หมด ด้วยน้ำสะอาด
- 5.เช็ดน้ำ ให้แห้ง ด้วย ผ้าสาลู และ เหล็ก ทำความสะอาด (Cleaning rod) ทั้ง ด้านนอก และ ภายในท่อ
- 6.เมื่อแน่ใจว่าทุกส่วนแห้งดีแล้วให้หล่อลื่นท่อสไลด์ ด้วย Slide Cream ตามขั้นตอน ที่อธิบาย ไว้ในข้อที่ 4 สำหรับ การทำความสะอาด ปากแตรก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน ยกเว้นรุ่นที่มีลูกสูบแบบหมุน คีย์ F ควรส่ง ให้ศูนย์ซ่อมของ YAMAHA ตรวจสอบเช็คเป็นระยะ ๆ

วิธีการล้างปากเป่า / กำพวด

- 1.ทำความสะอาด ปากเป่า ด้วยแปรง ล้างปากเป่า (Mouthpiece Brush) และ น้ำสบู่ผสม น้ำสะอาด
- 2.เสร็จแล้วล้างทำความสะอาด น้ำสบู่ และ คราบต่าง ๆ ด้วยน้ำสะอาดแล้วเช็ดให้แห้ง

การดูแลรักษาภายนอกทรมโบน

ภายหลังจากการใช้เครื่องทุกครั้ง ควรทำการเช็ดทำความสะอาดเครื่อง ด้วยผ้าขัดเงิน (Silvercloth) สำหรับเครื่องที่ชุบเงิน แต่ถ้าสกปรกมาก ให้ใช้ผ้าสำลีชุบน้ำยาขัดเงิน (Silver Polish) ทำความสะอาด ส่วนเครื่องที่มีสีทอง และเคลือบแลคเกอร์พิเศษ ให้ใช้ผ้าสำลีชุบน้ำยา Lacquer polish ทำความสะอาด

บทที่ 2

ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้นสำหรับทอมโบน

การฝึกเครื่องดนตรีสากลทุกชนิด ผู้ฝึกจำเป็นต้องศึกษาทฤษฎีดนตรี เพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานสู่การฝึกหัดเครื่องดนตรีนั้น ๆ การอ่านโน้ตและเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เป็นสัญลักษณ์แทนเสียงดนตรี ที่ทำให้นักดนตรีทุกคนปฏิบัติได้เหมือนกัน ผู้ฝึกหัดเครื่องดนตรีทุกชนิดจำเป็นต้องเข้าใจ เพื่อให้การฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ถูกต้อง คล่องแคล่วและพร้อมเพียงเมื่อบรรเลงร่วมกับผู้อื่น

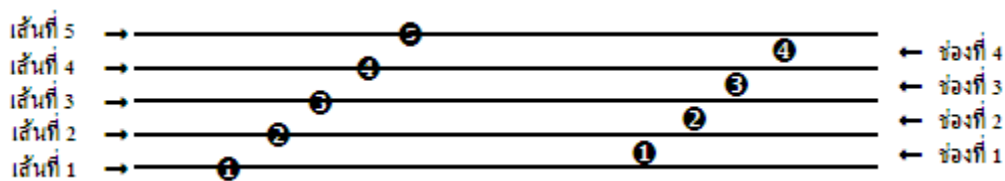
เครื่องหมายที่ใช้บันทึกแทนเสียงดนตรี

โน้ต ก็คือ สัญลักษณ์ที่ใช้บันทึกแทนเสียงดนตรี ซึ่งแสดงถึงความสั้น-ยาว และความสูง-ต่ำของเสียงดนตรี ตัวโน้ตเปรียบเหมือนกับตัวอักษรที่ใช้บันทึกแทนภาษาพูด คนที่เล่นดนตรีเป็นแต่ไม่สามารถอ่านโน้ตได้ก็เหมือนกับคนที่พูดได้แต่อ่านหนังสือไม่ออก

พื้นฐานทฤษฎีดนตรีสากลที่ทำให้อ่านโน้ตและเครื่องหมายต่าง ๆ สำหรับฝึกหัดเครื่องดนตรีมีดังนี้

1. บรรทัดห้าเส้น (Staff)

บรรทัดห้าเส้น (Staff) ประกอบด้วยเส้นตรงขนานกันจำนวน 5 เส้น และช่องบรรทัดจำนวน 4 ช่อง โดยเส้นบรรทัดมีระยะห่างเท่ากัน การนับเส้นหรือบรรทัดห้าเส้นให้นับตามลำดับจากล่างไปบน โดยนับเส้นหรือช่องล่างสุดเป็น 1 2 3 4 5 ตามลำดับ ในการบันทึกตัวโน้ตและสัญลักษณ์ต่างๆ ทางดนตรีสากลจะบันทึกบนบรรทัดห้าเส้นเป็นหลัก

ที่มา : <https://2.bp.blogspot.com/>

2. ตัวโน้ต (Note)

ตัวโน้ต เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้บันทึกแทนระดับเสียง และความยาวของเสียง ส่วนประกอบสำคัญของตัวโน้ต ได้แก่ ส่วนหัวตัวโน้ต และส่วนหางตัวโน้ต ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะโน้ตต่างๆ

2.1 เมื่อตัวโน้ตอยู่ต่ำกว่าเส้นที่ 3 ทางตัวโน้ตจะชี้ขึ้น

2.2 เมื่อตัวโน้ตอยู่สูงกว่าเส้นที่ 3 ทางตัวโน้ตจะชี้ลง

2.3 เมื่อกลุ่มตัวโน้ตอยู่เส้นที่ 3 ทางตัวโน้ตจะชี้ขึ้นหรือลงก็ได้ ขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวโน้ต

การรวบรวมหางตัวเข้บ็ต

โน้ตตัวเข้บ็ตลักษณะเดียวกัน เช่น ตัวเข้บ็ต 1 ชั้น หรือตัวเข้บ็ต 2 ชั้น สามารถเขียนหางตัวโน้ต รวบรวมเป็นหมวดหมู่ เพื่อความสวยงามเป็นระเบียบง่ายต่อการอ่าน

3. ค่าตัวโน้ต

ค่าตัวโน้ต ลักษณะตัวโน้ตมีหลายลักษณะ ค่าตัวโน้ตลักษณะต่างๆ สามารถเปรียบเทียบค่าความ ยาวโน้ต และมีชื่อเรียกลักษณะโน้ตต่างๆ ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบค่าตัวโน้ต

ลักษณะตัวโน้ต	ชื่อภาษาไทย	ระบบอเมริกัน	ระบบอังกฤษ
	ตัวกลม	Whole Note	Semibreve
	ตัวขาว	Half Note	Minim
	ตัวดำ	Quarter Note	Crotchet
	ตัวเข้บ็ต 1 ชั้น	Eight Note	Quaver
	ตัวเข้บ็ต 2 ชั้น	Sixteenth Note	Semi Quaver
	ตัวเข้บ็ต 3 ชั้น	Thirty Second Note	Demi Semi Quaver

ชื่อตัวโน้ต	ลักษณะตัวโน้ต	ค่านับ
ตัวกลม (Whole Note)		4
ตัวขาว (Half Note)		2
ตัวดำ (Quarter Note)		1
ตัวเข็บต 1 ชั้น (Eighth Note)		$\frac{1}{2}$
ตัวเข็บต 2 ชั้น (Sixteenth Note)		$\frac{1}{4}$
ตัวเข็บต 3 ชั้น (Thirty Second Note)		$\frac{1}{8}$

จากภาพตารางเปรียบเทียบค่านับของโน้ตแต่ละชนิดจะพบว่า ค่าจังหวะนับของโน้ตตัวกลมมากที่สุด ตัวขาว ตัวดำ ตัวเข็บต 1 ชั้น ตัวเข็บต 2 ชั้นและตัวเข็บต 3 ชั้น จะมีค่าลดลงทีละครึ่งตามลำดับ จะเห็นได้ว่า โน้ตตัวขาวมีค่าเท่ากับ $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวกลม โน้ตตัวดำ มีค่าเท่ากับ $\frac{1}{4}$ ของโน้ตตัวกลม โน้ตตัวเข็บต 1 ชั้น มีค่าเท่ากับ $\frac{1}{8}$ ของโน้ตตัวกลม โน้ตตัวเข็บต 2 ชั้น มีค่าเท่ากับ $\frac{1}{16}$ ของโน้ตตัวกลม หรือ 1 ตัวกลม = 2 ตัวขาว = 4 ตัวดำ = 8 ตัวเข็บต 1 ชั้น = 16 ตัวเข็บต 2 ชั้น

$$\begin{array}{l}
 \text{○} = \text{◐} + \text{◐} \\
 4 = 2 + 2 \\
 \text{◐} = \text{◑} + \text{◑} \\
 2 = 1 + 1
 \end{array}$$

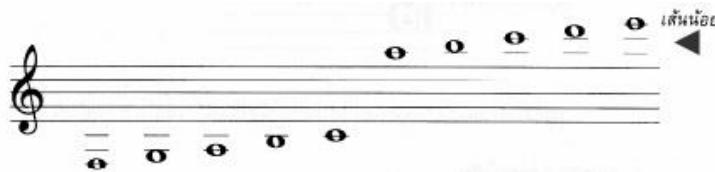
4. ตัวหยุด (Rest)

ตัวหยุด คือ สัญลักษณ์ทางดนตรีที่กำหนดให้เงียบเสียงหรือไม่ให้เล่นในระยะ เวลาตามค่าตัวหยุดนั้นๆ ตัวหยุดมีหลายชนิดสอดคล้องกับตัวโน้ตลักษณะต่างๆ

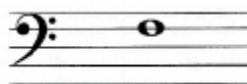
5. เส้นน้อย (Leger Lines)

เส้นน้อย คือ เส้นสั้นๆ ที่อยู่ต่ำกว่าหรือสูงกว่าบรรทัดห้าเส้น มีระยะห่างเท่ากับบรรทัดห้าเส้น โน้ตที่อยู่ต่ำหรือสูงมากๆ จะต้องอาศัยเส้นน้อยตามลำดับ เช่น โน้ตที่คาบเส้นจะเรียงลำดับกับโน้ตที่อยู่ในช่องถ้าหากเส้นน้อยมีมากกว่าสามเส้น ควรใช้วิธีการเปลี่ยนกุญแจประจำหลักหรือใช้เครื่องหมายคู่แปดช่วย เพื่อให้สะดวกต่อการอ่าน

6. กุญแจ (Clef)

กุญแจ คือ สัญลักษณ์ทางดนตรีที่บันทึกไว้ที่บรรทัดห้าเส้น เพื่อกำหนดระดับเสียงโน้ตที่อยู่ในช่อง และอยู่บนเส้นของบรรทัดห้าเส้น กุญแจที่ใช้ในการบรรเลงทรอมโบน คือ กุญแจฟา หรือกุญแจ F (F clef) คือ กุญแจที่กำหนดให้โน้ตฟา (F) อยู่บนเส้นที่ 4 กุญแจชนิดนี้นิยมใช้กับเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ กุญแจฟามีชื่อเรียกภาษาอังกฤษอีกชื่อคือ เบสเคลฟ (Bass clef)

7. การเรียกชื่อตัวโน้ต

การเรียกชื่อตัวโน้ตสากลที่นิยมมี 2 ระบบ ได้แก่

7.1 ระบบโซฟา (So-Fa system) ใช้เรียกตัวโน้ตเรียงลำดับจากเสียงต่ำไปเสียงสูง ดังนี้ โด (Do) เร (Re) มี (Mi) ฟา (Fa) ซอล (Sol) ลา (La) ที (Ti)

C	D	E	F	G	A	B
โด	เร	มี	ฟา	ซอล	ลา	ที
Do	Re	Mi	Fa	Sol	La	Ti

7.2 ระบบตัวอักษร (Letter system) ใช้เรียกชื่อโน้ตเรียงลำดับจากเสียงต่ำไปเสียงสูง ดังนี้ A B C D E F G โดยใช้ตัวอักษร A แทนด้วยตัว ลา

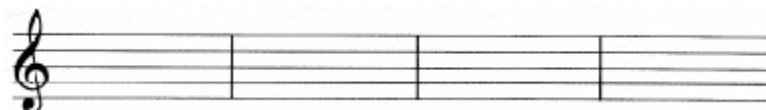
A	B	C	D	E	F	G
ลา	ที	โด	เร	มี	ฟา	ซอล
La	Ti	Do	Re	Mi	Fa	Sol

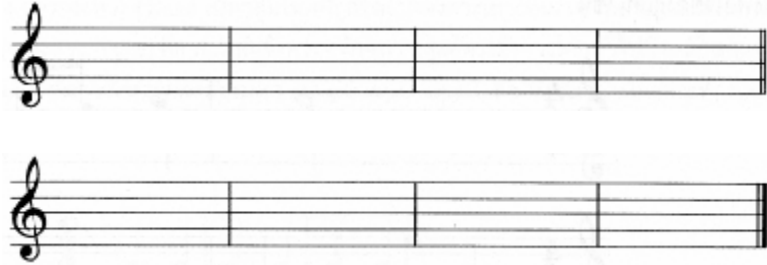
8. เส้นกันห้อง (Bar line)

เส้นกันห้อง คือ เส้นตรงแนวตั้งที่ขีดขวางบรรทัดห้าเส้น เพื่อกันแบ่งโน้ตในแต่ละห้อง ให้มีจำนวนจังหวะตามที่เครื่องหมายกำหนดจังหวะกำหนดไว้

8.1 ใช้กันห้องเพลง

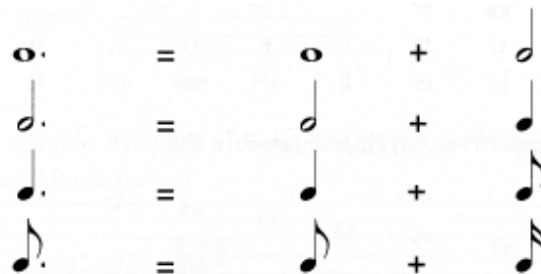
8.2 ใช้กันจบตอนหรือจบท่อนเพลง โดยใช้เส้นกันห้องคู่ (Double Bar Line)

9. การเพิ่มค่าตัวโน้ต

การเพิ่มค่าตัวโน้ต และเพิ่มค่าตัวหยุด สามารถทำได้ดังนี้

9.1 การประจุด (Dot) คือ การประจุดที่ด้านขวาตัวโน้ต หรือที่ตัวหยุด จะมีผลให้ค่าโน้ตนั้นๆ เพิ่มมากขึ้นครึ่งหนึ่งของค่าตัวโน้ตนั้น โน้ตตัวกลมประจุดทำให้มีค่าจังหวะนับเท่ากับโน้ตตัวกลมรวมกับโน้ตตัวขาว หรือ $4 + 2 = 6$

9.2 เครื่องหมายโยงเส้นทาย (Tie) ใช้กับโน้ตที่มีระดับเสียงเดียวกัน จะเพิ่มค่าเท่ากับค่าโน้ตสองตัวรวมกัน โดยจะเล่นที่โน้ตตัวแรก ลากเสียงไปสิ้นสุดที่ตัวสุดท้ายที่เครื่องหมายที่กำหนดไว้

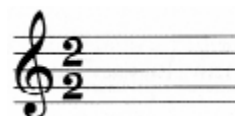
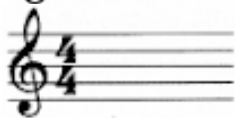
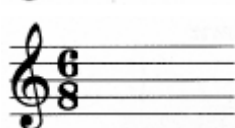

9.3 ใช้สัญลักษณ์เฟอร์มาตา (Fermata) หรือเป็นเส้นโค้งครึ่งวงกลมมีจุดตรงกลาง ใช้บันทึกไว้ที่หัวโน้ต เพื่อเพิ่มค่าตัวโน้ตให้ลากยาวเท่าใดก็ได้ไม่ได้กำหนดไว้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้เล่น

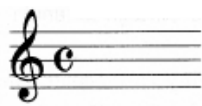

10. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature)

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ คือ ตัวเลขสองตัวที่เขียนไว้หลังกุญแจ คล้ายลักษณะเลขเศษส่วนแต่ไม่มีเส้นขีดคั่นกลาง เลขตัวบนจะบอกว่า 1 ห้องเพลงมีกี่จังหวะ ส่วนเลขตัวล่างบอกโน้ตที่ใช้เป็นเกณฑ์ 1 จังหวะ ส่วนใหญ่จะพบเครื่องหมายประจำจังหวะ 4/4, 3/4, 2/4

	เลข 2	ตัวบน	คือ	1 ห้องเพลง มี ๒ จังหวะ
	เลข 2	ตัวล่าง	คือ	แทนค่าโน้ตตัวขาว $\text{♩} = 1$ จังหวะ
	เลข 4	ตัวบน	คือ	1 ห้องเพลง มี ๔ จังหวะ
	เลข 4	ตัวล่าง	คือ	แทนค่าโน้ตตัวดำ $\text{♩} = 1$ จังหวะ
	เลข 6	ตัวบน	คือ	ห้องเพลง มี ๖ จังหวะ
	เลข 8	ตัวล่าง	คือ	แทนค่าโน้ตเขมบิต 1 ชั้น $\text{♩} = 1$ จังหวะ

นอกจากนี้เครื่องหมายกำหนดจังหวะ ยังมีลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งใช้แทนตัวเลขได้

	C	แทนเลขเครื่องหมายกำหนดจังหวะ	$\frac{4}{4}$
	C	แทนเลขเครื่องหมายกำหนดจังหวะ	$\frac{2}{2}$

11. อัตราจังหวะ

อัตราจังหวะ เป็นเครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะ ที่บอกถึงค่าตัวโน้ต และจำนวนจังหวะในแต่ละห้องเพลง อัตราจังหวะ (Time) เป็นกลุ่มโน้ตที่ถูกจัดแบ่งจังหวะเคาะที่เท่าๆ กันในแต่ละห้องเพลงและทำให้เกิดชีพจรจังหวะ (Pulse) คือ การเน้นจังหวะหนัก-เบา กลุ่มอัตราจังหวะโดยทั่วไปมี 3 ลักษณะคือ

11.1 อัตราจังหวะสองธรรมดา (Simple duple time) คือ จังหวะเคาะในแต่ละห้องเพลงมี 2 จังหวะ

11.2 อัตราจังหวะสามธรรมดา (Simple triple time) คือ จังหวะเคาะในแต่ละห้องเพลงมี 3 จังหวะ

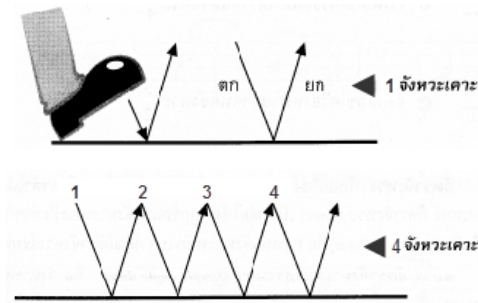

11.3 อัตราจังหวะสี่ธรรมดา (Simple quadruple time) คือ จังหวะเคาะในแต่ละห้องเพลงมี 4 จังหวะ

เครื่องหมาย > คือ การเน้นจังหวะที่โน้ตในจังหวะที่ 1 ของแต่ละอัตราจังหวะ แสดงการเคาะอัตราจังหวะ 1 จังหวะ

พื้นฐานการเคาะ 1 จังหวะ อาจใช้การตบเท้าจากจุดเริ่มต้นตบเท้าลง คือ จังหวะตก แล้วยกเท้าขึ้นจุดเดิม คือ จังหวะยก

จังหวะ (Time)

1. ความหมายของคำว่าจังหวะ

จังหวะ หมายถึง ช่วงเวลาที่ดำเนินอยู่ในขณะที่บรรเลงดนตรี จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อจบบทเพลงนั้น ๆ แล้ว จังหวะมีหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนที่ของทำนองเพลงและแนวประสานเสียงต่าง ๆ ให้ความสัมพันธ์กัน การเดินของจังหวะจะเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ จะเหมือนกับการเดินของนาฬิกา ซึ่งนาฬิกาปกติจะเดินเป็นจังหวะตัวดำเท่ากับ 60 ตัวอย่างเช่น

หากเราตั้งเครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) เป็นจังหวะตัวดำ 120 ก็คือในหนึ่งนาที่จะมีตัวดำทั้งหมด 120 ตัว

หรือใน 1 วินาทีของนาฬิกาปกติ จะมีตัวดำทั้งหมด 2 ตัวนั่นเอง

2. ประเภทของจังหวะ

จังหวะเราจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 จังหวะเคาะ (Beat) เป็นหน่วยบอกช่วงเวลาของดนตรี ปฏิบัติโดยการเคาะจังหวะให้ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ จนกว่าจะจบบทเพลง

2.2 จังหวะทำนอง (Rhythm) เป็นช่วงเวลาเสียงดังออกมา มีทั้งเสียงสั้นเสียงยาว สลับกันไปด้วยความเจียบซึ่งแล้วแต่บทเพลงนั้น ๆ

บทที่ 3

การฝึกปฏิบัติ

ทรอมโบนเป็นเครื่องดนตรีที่เกิดเสียงจากการควบคุมลมให้เกิดเสียงที่ต่างกันด้วยรูปริมฝีปาก ดังนั้นการจะฝึกเป่าทรอมโบนต้องฝึกหายใจให้ถูกต้อง กำหนดทิศทางลมและควบคุมให้สม่ำเสมอ ควบคุมรูปปากให้คงที่ในแต่ละโน้ต การเริ่มฝึกทรอมโบนต้องเป่าส่วนที่เรียกว่าปากเป่า (Head joint) หรือเรียกว่า “ เมาท ” ให้คล่อง จนรู้ว่าโฟกัสลมที่เป่าจะไปทิศทางใด ใช้ลมเฉลี่ยในการเป่าเท่าใดจึงจะเกิดเสียง พอเป่า “ ปากเป่า ” จนชินแล้วค่อยต่อเครื่องทรอมโบน สิ่งสำคัญของผู้ที่จะฝึกเป่าทรอมโบน คือ ต้องออกกำลังกายให้ปอดแข็งแรง และความจุปอดมากกว่าปกติ จะได้ไม่ต้องคอยหายใจระหว่างเล่นในแต่ละท่อน จะทำให้ขาดตอน จังหวะหาย หรืออาจจะเสียงโน้ตไม่ถึง

การฝึกทรอมโบนต้องฝึกพร้อมกับการฝึกหายใจ ฝึกควบคุมลม ฝึกควบคุมปาก พร้อมฝึกกล้ามเนื้อที่เกี่ยวกับการหายใจ กล้ามเนื้อริมฝีปาก เพิ่มความจุปอดด้วยการว่ายน้ำ ดำน้ำ ซิทอัพ วิดพื้น เป่าลูกโป่งเวลาว่าง ซึ่งต้องฝึกฝนพัฒนาให้อยู่ในสภาพพร้อมทำงานได้ทันทีที่ต้องการ การพัฒนากล้ามเนื้อเหล่านี้ก็เช่นเดียวกับกล้ามเนื้ออื่น ๆ ของร่างกาย ถ้าไม่ใช้ก็จะอ่อนล้า และไม่แข็งแรง ดังนั้นจะเป็นนักทรอมโบนที่ดีต้องฝึกอย่างมีวินัยเป็นประจำสม่ำเสมอ

เทคนิคการฝึกหายใจ

วิธีหายใจสำหรับนักดนตรีที่บรรเลงเครื่องเป่าจะแตกต่างจากการหายใจปกติในการดำรงชีวิต ในการหายใจเพื่อเป่าเครื่องดนตรี ต้องสูดลมหายใจเข้าให้เต็มที่ ผู้ฝึกเครื่องเป่าใหม่ทุกคนหายใจไม่ถูกวิธีแทบทั้งนั้น แต่สามารถเป่าให้เกิดเสียงได้ ถ้าเป่าแบบหายใจได้ถูกต้องก็จะทำให้ไม่เหนื่อยและไม่ผิดพลาดระหว่างการเป่า

การหายใจโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1. การหายใจโดยทรวงอก (Chest breathing) ใช้หน้าอกหายใจ โดยยกหน้าอกขึ้นอากาศจะเข้าไปในปอด แต่จะไม่ถึงลงไปในปอด เพียงแต่เข้าไปในส่วนบนของปอดเท่านั้น การหายใจแบบนี้จะพบได้ในการหายใจในชีวิตประจำวัน แต่ไม่ใช่วิธีหายใจที่ถูกต้องสำหรับใช้ในการหายใจเพื่อปฏิบัติเครื่องเป่า

2. การหายใจโดยใช้กระบังลม (Diaphragmatic breathing) กล้ามเนื้อกระบังลมเป็นกล้ามเนื้อที่แบ่งครึ่งระหว่างปอดกับอวัยวะในช่องท้อง จะอยู่ใต้ปอด เมื่อเราหายใจกล้ามเนื้อจะดึงตัวลง และอากาศก็จะถูกดึงให้เข้ามาอยู่ในปอด การหายใจสำหรับปฏิบัติเครื่องลมไม้หรือ เครื่องลมทองเหลือง ต้องใช้การหายใจทั้งสองวิธีผสมกัน

ความแตกต่างของการหายใจทั้งสองวิธี

ถ้าเป็นการหายใจวิธีแรก จะรู้สึกเพียงว่าลมที่หายใจเข้าไปนั้นมาอยู่ตรงหน้าอก หรือส่วนบนของร่างกายเท่านั้น สำหรับวิธีหลังจะรู้สึกเหมือนกำลังสูดลมลงไปท้อง การหายใจที่ถูกต้องคือ การหายใจโดยผสมวิธีหายใจทั้ง 2 ชนิดเข้าด้วยกัน ดังนี้

การหายใจครั้งหนึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน เริ่มจากหายใจเข้าสู่จุดลึกสุดของปอด (คือ บริเวณกระบังลม) ไปยังส่วนกลาง (ปอด) ไปยังส่วนบน (ทรวงอก) ทั้ง 3 ขั้นตอนนี้จะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกันอย่างรวดเร็ว

การฝึกการหายใจ

การหายใจมีหลักอยู่ว่า ต้องสูดลมหายใจให้เพียงพอกับความต้องการของการเป่า เพราะการปฏิบัติเครื่องเป่าต้องใช้ลมมากกว่าการหายใจปกติในชีวิตประจำวัน หรือการหายใจระหว่างการพูดแบบฝึกหัดที่ควรฝึกทุก ๆ วันมี 4 ขั้นตอน คือ

- 1.หยุดหายใจ 4 จังหวะ
2. ค่อยๆ สูดลมหายใจเข้า 4 จังหวะ
3. ปล່อยลมให้ค้างอยู่ในปอด 4 จังหวะ
- 4.เป่าลมออก 12 จังหวะ

ข้อแนะนำเพิ่มเติม

1) การหายใจไม่ควรหายใจที่สะดุ้งหรือหายใจที่ และไม่สูดอากาศเข้าไป สำหรับการหายใจ ที่ จะใช้กับการปฏิบัติเครื่องเป่านั้น เราต้องการลมที่อัดแน่นและเพียงพอ ทั้งนี้ไม่ใช่เพียงเพื่อโน้ตที่ต้อง ปฏิบัติเท่านั้น ลมนั้นยังทำหน้าที่พอกโลหิตเข้าไปหล่อเลี้ยงร่างกายอีกด้วย

2) ขณะฝึกปฏิบัติต้องหลังตรงอยู่เสมอ ไม่พึงพนักเก้าอี้ ลำตัวตั้งตรง ร่างกายส่วนบนจะต้องอยู่ใน ลักษณะเดียวกัน ทั้งทำยืน และทำนั่ง

3) การตรวจสอบว่าหายใจลึกหรือไม่ ให้วางมือไว้ที่เอวด้านหลัง ถ้ามือไม่ขยายตัวในขณะที่หายใจ เข้านั้นหมายความว่าหายใจไม่เพียงพอ เมื่อส่งกระแสลมขึ้นจากปอด ถ้ามีสิ่งใดขวางทางอยู่ระหว่าง ทางจากปอดถึงริมฝีปากเป็นเพราะว่ามีสิ่งกีดขวางขึ้นในกระแสลมก่อนจะถึงริมฝีปาก ซึ่งจะก่อให้เกิด ความผิดพลาดขึ้น นอกจากนี้ยังสร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติเครื่องดนตรีอีกด้วย

คอหอย

คอหอยเป็นสิ่งที่สัมพันธ์เพื่อการสร้างเสียงพูด การใช้ริมฝีปากประกบกับทอมโบนเพื่อเป่า ลมเข้าไป คอหอยเป็นจุดที่จะทำให้ความยุ่งยากให้แก่นักทอมโบน ถ้าไม่รู้วิธีควบคุมอย่างถูกต้อง ในขณะที่ เป่าช่วงเสียงสูงในร่างกายจะเกร็งเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเกร็งที่รูปปากเพิ่มมากขึ้น และมักจะเกร็งที่คอและ กล้ามเนื้อที่รอบนอกลำคอ จึงต้องนี้กอยู่เสมอว่า คอต้องเปิดอยู่ตลอดเวลา

การฝึกลากเสียงยาว

การฝึกลากเสียงยาวเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนทุกวัน โดยใช้เมโทรโนมตั้งจังหวะนับ เป่าเป็นสเกลใด สเกลหนึ่ง โดยระวังคุณภาพเสียงและระดับให้เท่ากัน

ข้อแนะนำ

1. การฝึกลากเสียงยาวจำเป็นต้องฝึกฝนทุกวัน ถ้าขาดการฝึกคงเป็นนักดนตรีไม่ได้ ระหว่างการ ฝึกซ้อมต้องระมัดระวังเรื่องลมหายใจ ต้องหายใจให้ถูกต้อง

2. ฝึกเป่าโน้ตในความยาวต่างกัน ให้เป่าโน้ตลักษณะตามแบบฝึกหัดจนครบทุกบันไดเสียงทุกวัน โดยทุกครั้งที่ได้เป่าต้องได้เสียงเหมือนกัน ระหว่างการฝึกควรจะมีการออกกำลังกายไปด้วย หรือวิดพื้นเพิ่ม ความจุปอด ในการเป่าเสียงต่ำใช้ปริมาณลมมาก แต่ปล่อยลมให้เคลื่อนที่ช้า ในการเป่าโน้ตเสียงสูงใช้ ปริมาณลมน้อย แต่ปล่อยลมเคลื่อนที่เร็ว

3. ในการเป่าโน้ตเสียงต่ำ กล้ามเนื้อส่วนกลางของช่องท้องตั้งอยู่เสมอ ต้องควบคุมกล้ามเนื้อไม่ให้หย่อน โดยกล้ามเนื้อส่วนที่อยู่บนขึ้นไปจะหย่อนกว่า

4. ในการเป่าโน้ตเสียงสูง การตั้งของกล้ามเนื้อจะเพิ่มมากขึ้น ทั้งกล้ามเนื้อส่วนล่างของช่องท้อง และกล้ามเนื้อส่วนบนของร่างกาย เพื่อสร้างกระแสลมที่หนาแน่นมาก ให้เคลื่อนที่ออกไปด้วยแรงดันที่แรงมาก แรงดันลมเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยระหว่างเป่าต้องนึกว่ากำลังควบคุมให้กระบังลมยกสูงขึ้น

แบบฝึกหัดสัญลักษณ์การเป่าแบบต่าง ๆ เพื่อฝึกลิ้น

1. Natural (ธรรมดา) ให้เป่าทอดทางเสียงเบาลงเล็กน้อย
2. Tenuto เป่าให้ทางเสียงเต็มค่าของตัวโน้ต
3. Staccato ให้เป่าสั้นเป็นครึ่งหนึ่งของค่าจริงของโน้ต
4. Legato (เสียงต่อเนื่อง) มีเครื่องหมายจุด และเครื่องหมายโยงเสียง กระแสลมไหลต่อเนื่องไม่ขาดจากกัน
5. Marcato (เน้น) กระแทกเสียงให้ดังกว่าเครื่องหมายกำหนด กำหนดความดังที่กำหนดไว้ประมาณ 1 ชั้น และเบาลงเข้าหาความดังจริง
6. Marcatissimo การเน้นที่คมกว่า Marcato

เทคนิคการฝึกควบคุมกำลังลม

1. การฝึกควบคุมลม

ควบคุมลมโดยการฝึกเป่าลมออกมาเหมือนการถอนหายใจยาว ๆ ใช้ลมที่เร็วในการเป่าทำรูปปากให้ลมออกมาเหมือนพูดคำว่า โอ และนำนิ้วมาวางไว้ที่รูปปาก เพื่อสังเกตว่า ลักษณะของลมมีจุดโฟกัสหรือไม่

2. จุดโฟกัสลม

จุดโฟกัสของลมที่เป่าออกมา ควรมีลักษณะเป็นมวลก้อนกลม สังเกตให้ลมคล้าย ๆ ลักษณะของการเป่าหลอด มีความเร็วและแรงสม่ำเสมอ โดยมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ไม่มีการบีบเกร็งของปาก ใช้กล้ามเนื้อให้น้อยที่สุด

3. ทิศทางและความเร็วลม

วิธีการฝึกควบคุมทิศทางลม ให้ลองยื่นฝ่ามือมาไว้ด้านหน้ารูปปากของเรา 1 ฝ่ามือ โดยทดลองปาดขึ้นลงระหว่างฝ่ามือและสลับขึ้นไปทีละนิ้วกลาง เพื่อควบคุมทิศทาง โดยจำไว้ว่าลมที่สัมผัสควรจะมีลักษณะเป็นก้อนกลม

เทคนิครูปปาก

เป่าปากด้วยรูปร่าง "O" ด้วยริมฝีปากของคุณ วางกระบอกเล็ก ๆ ไว้ตรงกลางริมฝีปาก กดมันให้แน่นด้วยริมฝีปากของคุณหายใจเข้าลึก ๆ แล้วเป่ามัน รักษาขอบของริมฝีปากให้แน่นและปล่อยให้กึ่งกลางหลวม หายใจดังพอที่จะรู้สึกว่าริมฝีปากของคุณสั้นและได้ยินเสียงเป่า

- ทำรูเล็ก ๆ ที่กึ่งกลางริมฝีปากขณะเป่าลม
- อย่าพองแก้มเมื่อคุณสัมผัสสิ่งนี้จะทำให้ลมหายใจของคุณหายไปอย่างรวดเร็วและโน้ตจะฟังดูหยาบและขาด ๆ หาย ๆ

เล่นโน้ตที่สูงที่สุดโดยกำปากริมฝีปากราวกับพูดว่า "คุณ" โน้ตสูงสร้างขึ้นจากการสั้นสะเทือนของริมฝีปากเร็วขึ้นซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยการบีบริมฝีปากเมื่อเป่า เมื่อต้องการกระชับริมฝีปากของคุณให้ถอยมุมปากของคุณเพื่อให้กระชับขึ้นเมื่อคุณสัมผัสมากขึ้น กรามจะต้องเพิ่มขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติและอากาศที่ถูกพัดจะต้องเคลื่อนไหวในลักษณะที่ลดลง เสียงสุดท้ายควรเป็น "คุณ"

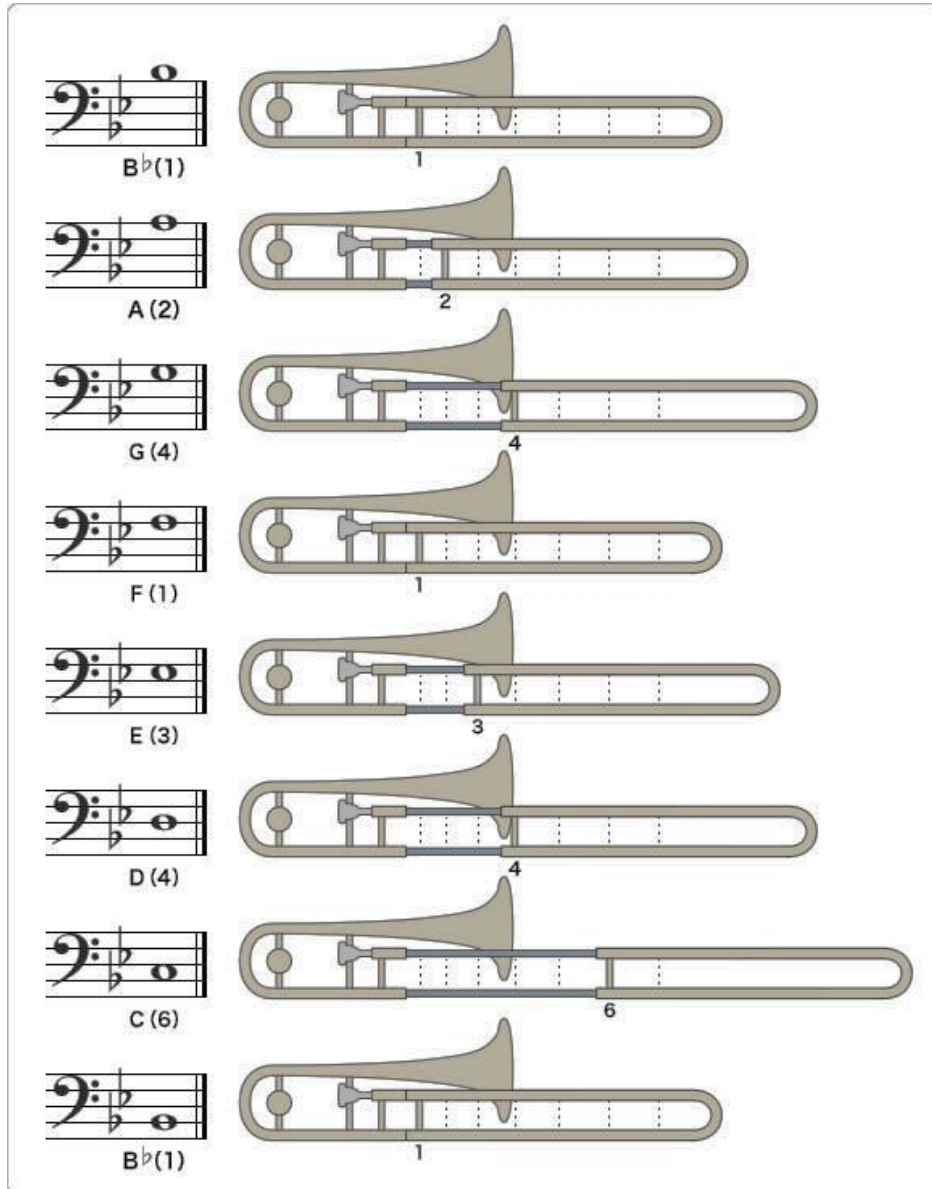
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าคุณผ่อนคลายเมื่อเล่นโน้ตที่คมชัดและเป่าลมได้เร็วขึ้นผ่านเครื่องมือ อย่าใส่ใบหน้าแปลก ๆ ที่อาจทำให้เกิดความตึงเครียดในเสียง
- มันจะรู้สึกเหมือนเป็นเรื่องธรรมชาติที่ต้องการกดกระบอกเสียงเพื่อจดบันทึกที่คมชัด แต่คุณต้องต่อต้านการทดลองนี้เพราะจะนำไปสู่ปัญหาในอนาคต

เล่นโน้ตที่ร้ายแรงที่สุดโดยคลายริมฝีปากของคุณราวกับพูดว่า "คุณ" โน้ตหลุมศพนั้นเกิดจากการสั้นสะเทือนของริมฝีปากที่ช้าลงซึ่งสามารถทำได้โดยการคลายจุดศูนย์กลางของริมฝีปากและปล่อยกราม อย่างไรก็ตามอากาศจะยังคงต้องค่อนข้างเร็วและคงที่ เพื่อรักษาคุณภาพเสียงที่ดีคุณจะต้องเป่าลมมากกว่าโน้ตที่สูงขึ้น โปรดทราบว่า trombones (โดยเฉพาะ trombones ต่ำหรือ trombones อายุกับ transposition) จะต้องใช้อากาศมากขึ้นในการเล่นโน้ตที่ยิ่งขึ้นเนื่องจากหลอดเพิ่มเติมทั้งหมด ครั้งแรกที่คุณเริ่มเล่นการลงเสียงต่ำอาจเป็นเรื่องยากมาก เพื่อให้ถูกต้องคุณจำเป็นต้องเพิ่มความจุปอดของคุณ

ข้อแนะนำ

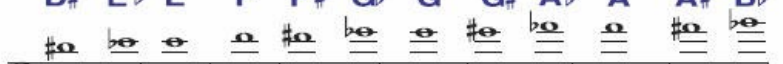
- อย่าวางกระบอกเสียงบนริมฝีปากของคุณเมื่อคุณกำลังเล่น เมื่อเวลาผ่านไปอาจทำให้เกิดแผลเป็นซึ่งจะลดทักษะการปฏิบัติของคุณ
- เมื่อวางเครื่องมืออย่างวางมันไว้บนคทา สิ่งนี้จะทำให้เสียรูปเมื่อเวลาผ่านไป
- อย่าบังคับตัวเองให้ไปยังตำแหน่งอื่นมิเช่นนั้นคุณจะเจ็บแขน ผู้เริ่มต้นจำนวนมากโดยเฉพาะผู้ที่อายุน้อยกว่าจะไม่สามารถเข้าถึงตำแหน่งที่หกหรือที่เจ็ดได้ ถ้าคุณทำไม่ได้ก็ไม่เป็นไร
- อย่ากินขนมหมากฝรั่งหรืออาหารประเภทอื่น ๆ ไม่นานมานี้หรือขณะเล่นทอมโบน คุณควรรอ 15 ถึง 20 นาทีหลังจากกินอาหารทุกชนิดก่อนเล่นทอมโบน
- ล้างปากด้วยน้ำทุกครั้งก่อนสัมผัส
- อย่าใช้ "Brasso" กับเครื่องมือโลหะ สิ่งนี้จะลบแล็คเกอร์และอนุญาตให้โลหะกัดกร่อน คุณสามารถซื้อเครื่องเงินที่ร้านค้าเพลงส่วนใหญ่หรือที่ร้านขายเครื่องดนตรีโลหะ
- แม้ว่าตัวแปลงสัญญาณจะเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับผู้เริ่มต้นใช้งานได้เสมอในการกลั่นกรอง ตัวแปลงสัญญาณมีประโยชน์อย่างมากสำหรับข้อความดนตรีและตำแหน่งอื่น ๆ แต่นักเรียนหลายคนใช้มันเป็นไม้ค้ำ นักดนตรีบางคนใช้เพื่อเล่นโน้ตบันทึกลงเสียงเบสในตำแหน่งที่เจ็ด
- ฟังนักเป่าทอมโบนมืออาชีพเช่น Joe Alessi, Christian Lindberg หรือ Wycliffe Gordon การฟังมืออาชีพจะทำให้คุณรู้ว่าคุณจะฟังเสียงในทอมโบนได้อย่างไร
- ฝึกฝนทุกวันเป็นเวลาอย่างน้อย 30 นาทีหรือประมาณ 210 นาทีตลอดทั้งสัปดาห์ ลองแจกจ่าย แต่ถ้าคุณต้องทำอะไรมากมายในหนึ่งวันมันก็ใช้ได้ หากคุณสามารถทำอะไรได้มากกว่าพิเศษ!
- พยายามที่จะไม่ทำให้อุปกรณ์เสียหายได้ง่ายมาก
- เข้าร่วมวงดนตรีหรือวงออเคสตราเริ่มต้นหรือเรียนส่วนตัวกับติวเตอร์ ใช้เวลาเป็นปีกว่าที่คนส่วนใหญ่จะเล่นทอมโบนได้ดี
- ดูแลอุปกรณ์อย่างดีโดยปิดด้านในทุกวันด้วยน้ำมันหรือครีมบาง ๆ สเปรย์น้ำเล็กน้อยจะช่วยเพิ่มความคล่องตัวให้คุณ
- วิธีที่ดีในการรวอร์มอัปคือการฝึกเล่นโน้ตต่าง ๆ ซึ่งคุณไม่ต้องขยับคันชักลองเปลี่ยนโน้ตด้วยลมหายใจเบา ๆ นี้เรียกว่าลิป ligation และถูกใช้โดยทั้งมืออาชีพและมือใหม่

ระบบคันทซ์กทรอมโบน (Position Trombone)

แผนผังการใช้คันชักของทรอมโบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากล

The figures appearing below the notes represent slide positions.

E	F	F#	Gb	G	G#	Ab	A	A#	Bb	B	
											
7	6	5	4	3	2	1	4				
C	C#	Db	D	D#	Eb	E	F	F#	Gb		
											
6	5	4	3	2	1	5					
G	G#	Ab	A	A#	Bb	B	C	C#	Db	D	
											
4	3	2	1	4	3	2	1				
D#	Eb	E	F	F#	Gb	G	G#	Ab	A	A#	Bb
											
3	2	1	#3	#2	3	2	1				

ที่มา : <https://th.wikicell.org/tocar-el-trombn-16169>

ที่มา : <https://sites.google.com/site/ohmusicstudent/band-instruments/trombone/trombone-slide-position-chart>

บทที่ 4

การอ่านโน้ตและการฝึกปฏิบัติท롬โบน

การหัดเล่นโน้ตในแต่ละเสียงจะเป็นแบบฝึกหัดให้ผู้ฝึกท롬โบนจดจำทฤษฎีดนตรี ฝึกการวางรูปปาก การกำหนดทิศทางลม การหายใจในการทำให้เกิดเสียงต่าง ๆ ผู้ฝึกดูแผนผังการใช้คันชักของท롬โบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากลในบทที่ 3 หรือแผนภาพข้างล่าง

The figures appearing below the notes represent slide positions.

**B \flat TROMBONE
CONN 100H
Artist Trombone**

ที่มา : <https://sites.google.com/site/ohmusicstudent/band-instruments/trombone/trombone-slide-position-chart>

เครื่องหมายแปลงเสียง

เครื่องหมายแปลงเสียง เป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีที่ใช้บันทึกเพื่อให้ระดับเสียงของโน้ตตัวนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากระดับเสียงเดิม เครื่องหมายแปลงเสียงมีอยู่ 5 ชนิดได้แก่

1. แฟลต (Flat) \flat เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้ต่ำลง 1/2 ชั้น
2. ชาร์ป (Sharp) \sharp เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้สูงขึ้น 1/2 ชั้น
3. ดับเบิลชาร์ป (Double Sharp) \times เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้สูงขึ้น 1 ชั้น
4. ดับเบิลแฟลต (Double Flat) $\flat\flat$ เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้ต่ำลง 1 ชั้น
5. เนเจอร์ล (Natural) \natural กำหนดให้ตัวโน้ตกลับสู่ระดับเสียงปกติ

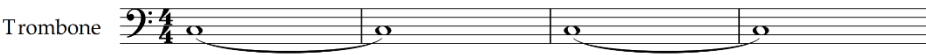
แบบฝึกหัดที่ 1 - หัดเล่นโน้ตตัว ทีแฟลต (Bb)

ผู้ฝึกต้องซักคั่นซักตามแผนผังการใช้คั่นซักทรอมโบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากล ตั้งเครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) เป่าเสียงยาว ตามโน้ตที่กำหนดให้ในแบบฝึกหัดด้านล่าง

The image shows five staves of musical notation for Trombone and Tbn. exercises. The first staff is labeled 'Trombone' and has a 4/4 time signature. It contains four measures of whole notes: Bb, Bb, Bb, and Bb. The second staff is labeled 'Tbn.' and has a 4/4 time signature. It contains four measures of whole notes: Bb, Bb, Bb, and Bb. The third staff is labeled 'Tbn.' and has a 4/4 time signature. It contains four measures of music: a whole note Bb, a half note Bb, a quarter note Bb, and a quarter note Bb. The fourth staff is labeled 'Tbn.' and has a 4/4 time signature. It contains four measures of music: a quarter note Bb, a quarter note Bb, a quarter note Bb, and a quarter note Bb. The fifth staff is labeled 'Tbn.' and has a 4/4 time signature. It contains four measures of music: a quarter note Bb, a quarter note Bb, a quarter note Bb, and a quarter note Bb.

แบบฝึกหัดที่ 2 - หัดเล่นโน้ตตัว โด (C)

ผู้ฝึกต้องซ้กคั่นซ้กตามแผนผังการใช้คั่นซ้กทอมโบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากล ตั้งเครื่องเคาะ
จิ้งหะ (Metronome) เป่าเสียงยาว ตามโน้ตที่กำหนดให้ในแบบฝึกหัดด้านล่าง

Trombone

5

Tbn.

9

Tbn.

13

Tbn.

15

Tbn.

แบบฝึกหัดที่ 3 - หัดเล่นโน้ตตัว เร (D)

ผู้ฝึกต้องซ้กคั่นซ้กตามแผนผังการใช้คั่นซ้กทอมโบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากล ตั้งเครื่องเคาะ
จิ้งหะ (Metronome) เป่าเสียงยาว ตามโน้ตที่กำหนดให้ในแบบฝึกหัดด้านล่าง

Trombone

5

Tbn.

9

Tbn.

13

Tbn.

15

Tbn.

ฝึกทบทวนโน้ตตัว ทีแฟลต โด เร (Bb C D)

1. แบบฝึกปฏิบัติบทเพลง ปฏิบัติกับโน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ และเข็บบัดหนึ่งชั้น

9

13

2. แบบฝึกปฏิบัติกับโน้ตยกระดับเสียงสูงขึ้นคู่แปด (Octave)

9

13

7

12

แบบฝึกหัดที่ 4 – หัดเล่นโน้ตตัว มีแฟลต (Eb)

ผู้ฝึกต้องซ้กคั่นซ้กตามแผนผังการใช้คั่นซ้กทอมโบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากล ตั้งเครื่องเคาะ
จังหวะ (Metronome) เป่าเสียงยาว ตามโน้ตที่กำหนดให้ในแบบฝึกหัดด้านล่าง

Musical score for Trombone and Tbn. in 4/4 time, exercise 4. The score consists of five staves. The first staff is labeled 'Trombone' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (half note), F2 (half note), E2 (half note), and D2 (half note). The second staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (half note), F2 (half note), E2 (half note), and D2 (half note). The third staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (half note), F2 (half note), E2 (half note), and D2 (half note). The fourth staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (quarter note), F2 (quarter note), E2 (quarter note), and D2 (quarter note). The fifth staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (quarter note), F2 (quarter note), E2 (quarter note), and D2 (quarter note).

แบบฝึกหัดที่ 5 – หัดเล่นโน้ตตัว ฟา (F)

ผู้ฝึกต้องซ้กคั่นซ้กตามแผนผังการใช้คั่นซ้กทอมโบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากล ตั้งเครื่องเคาะ
จังหวะ (Metronome) เป่าเสียงยาว ตามโน้ตที่กำหนดให้ในแบบฝึกหัดด้านล่าง

Musical score for Trombone and Tbn. in 4/4 time, exercise 5. The score consists of five staves. The first staff is labeled 'Trombone' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (half note), F2 (half note), E2 (half note), and D2 (half note). The second staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (half note), F2 (half note), E2 (half note), and D2 (half note). The third staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (half note), F2 (half note), E2 (half note), and D2 (half note). The fourth staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (quarter note), F2 (quarter note), E2 (quarter note), and D2 (quarter note). The fifth staff is labeled 'Tbn.' and contains four measures of music, each starting with a bass clef and a 4/4 time signature. The notes are: G2 (quarter note), F2 (quarter note), E2 (quarter note), and D2 (quarter note).

ทบทวนโน้ต ซอล ฟา มีแฟลต เร โด ทีแฟลต

Trombone Musical notation for Trombone, measures 1-4. Bass clef, 4/4 time signature. Notes: G2, A2, Bb2, C3, D3, E3, F3, G3.

5
Tbn. Musical notation for Tbn., measure 5. Bass clef, 4/4 time signature. Notes: G3, A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4.

11
Tbn. Musical notation for Tbn., measures 11-16. Bass clef, 4/4 time signature. Includes first and second endings. Notes: G3, A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4.

17
Tbn. Musical notation for Tbn., measures 17-22. Bass clef, 4/4 time signature. Notes: G3, A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4.

แบบฝึกหัดที่ 7 - หัดเล่นโน้ตตัว ลา (A) 3 ออกเทพ

Trombone Musical notation for Trombone, measure 1. Bass clef, 4/4 time signature. Note: A2.

5
Tbn. Musical notation for Tbn., measures 2-5. Bass clef, 4/4 time signature. Notes: A2, Bb2, C3, D3, E3, F3, G3, A3.

12
Tbn. Musical notation for Tbn., measures 6-11. Bass clef, 4/4 time signature. Notes: A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4, A4.

บทที่ 5

เครื่องหมายเทคนิคและบทฝึกเพื่อพัฒนาทักษะ

โน้ตประจุด (Dot) คือการประจุดที่ด้านขวาตัวโน้ต หรือที่ตัวหยุดจะมีผลให้ค่าโน้ตนั้น ๆ เพิ่มมากขึ้นครึ่งหนึ่งของค่า ตัวโน้ตนั้น โน้ตตัวกลมประจุดทำให้มีค่าจังหวะนับเท่ากับโน้ตตัวกลมรวมกับโน้ตตัวขาว หรือ $4 + 2 = 6$

เครื่องหมายโยงเสียง (Tied) ใช้กับโน้ตที่มีระดับเสียงเดียวกัน จะเพิ่มค่าเท่ากับค่าโน้ตสองตัวรวมกัน โดยจะเล่นที่โน้ต ตัวแรก ลากเสียงไปสิ้นสุดที่ตัวสุดท้ายที่เครื่องหมายกำหนดไว้

เครื่องหมายเชื่อมเสียง (Slur) เป็นเส้นโค้งมีไว้สำหรับเชื่อมกลุ่มตัวโน้ตที่ต่างระดับกัน หรือคนละเสียงเพียงเพื่อต้องการให้เล่นโน้ตที่มีเครื่องหมายสเลอนี้ค่อมอยู่ให้เสียงต่อเนื่องกัน

เครื่องหมายเล่นเสียงสั้น (Staccato) ให้เป่าสั้นเป็นครึ่งหนึ่งของค่าจริงของโน้ต

เครื่องหมายกำกับหายใจ (Breath mark) ให้สูดลมหายใจ โดยไม่กระทบต่อจังหวะโดยรวม

ฝึกเล่นโน้ตเชบิต 1 ชั้น โดยใช้เครื่องหมาย Tied, Staccato และโน้ตประจุด

ผู้ฝึกต้องชั้กคั่นชั้กตามแผนผังการใช้คั่นชั้กทอมโบนเมื่อเทียบกับโน้ตดนตรีสากล ตั้งเครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) เป่าเสียงยาว ตามโน้ตที่กำหนดให้ในแบบฝึกหัดด้านล่าง

Trombone

9

Tbn.

เทคนิคการใช้ลิ้น (Tonguing)

การตัดลิ้น (Tonguing) คือ การใช้ลิ้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนของโน้ต มีใช้เพื่อหยุดลม เราใช้ส่วนของปลายลิ้นในการตัดลิ้นโดยการเคลื่อนไหวขึ้นและลง ไม่ใช่เข้าและออกเด็ดขาด บริเวณที่ปลายลิ้นควรสัมผัสเวลาตัดลิ้นคือ บริเวณโคนฟันบนด้านหน้าระหว่างเหงือกและโคนฟัน เราสามารถหาที่สัมผัสนี้ได้ด้วยการพูดคำว่า “ทา” หรือ “ทิบ” นี่คือนตำแหน่งที่ดีที่สุดสำหรับการตัดลิ้น และเมื่อตัดลิ้นแล้วลิ้นควรกลับมาอยู่ที่ตำแหน่งเดิม ไม่ดึงลิ้นไปทางด้านหลังเพื่อไม่เป็นการขัดขวางลม นักดนตรีประเภทเครื่องลมทองเหลืองใช้คำพูดหรือพยางค์ในการตัดลิ้นที่แตกต่างกันไปตามช่วงเสียง (range) เพื่อให้ช่องปากมีความเหมาะสมกับความเร็วลมที่ใช้ในการตัดลิ้นในช่วงเสียงต่าง ๆ

การตัดลิ้นให้มีประสิทธิภาพที่ดีนั้นมาจากการวางรูปปากที่ดี (embouchure) และลมที่ใช้ (breath control) ทำงานไปพร้อมกัน ส่วนการผลิตเสียงให้มีความดังเบาขึ้นขึ้นอยู่กับการใช้ลมมีใช้การทำงานของลิ้น อย่าลืมว่าเสียงมาจากลม ไม่ใช่ลิ้น เพราะฉะนั้นการฝึกตัดลิ้นเราจึงควรให้ความสำคัญเรื่องของการใช้ลมให้ถูกต้องเป็นอันดับแรก

ประเภทของการตัดลิ้น

1. ซิงเกิลทังคิง (Single tonguing) การบังคับลิ้นชั้นเดียว กระทบลิ้น 1 ครั้งในขณะที่เป่า
2. ดับเบิลทังคิง (Double tonguing) การบังคับลิ้นสองชั้น กระทบลิ้น 2 ครั้งในการเป่า
3. ทริเบิลทังคิง (Triple tonguing) การบังคับใช้ลิ้นสามชั้น กระทบลิ้น 3 ครั้งในการเป่า

หน้าที่และตำแหน่งของลิ้น

ปลายลิ้น มีหน้าที่สำหรับการออกเสียงสั้นยาวได้อย่างถูกต้องไปลิ้น (Articulation)

ส่วนกลางลิ้น มีหน้าที่ปรับระดับเสียงให้ได้ระดับถูกต้อง (Intonation)

ถ้ารู้สึกว่าการเป่ากำลังเพี้ยนสูง ให้ทำลิ้นต่ำลงเล็กน้อย

ถ้ารู้สึกว่าการเป่ากำลังเพี้ยนต่ำ ให้ยกลิ้นสูงขึ้นเล็กน้อย จะช่วยให้เสียงกลับขึ้นมาในช่วงเสียงต่างๆ ของเครื่องสามารถใช้ลิ้นส่วนกลางช่วยได้ง่ายขึ้น

ช่วงเสียงสูง ให้คิดว่ากำลังออกเสียง ที

ช่วงเสียงกลาง ให้คิดว่ากำลังออกเสียง เท

ช่วงเสียงต่ำ ให้คิดว่ากำลังออกเสียง ทา

โคนลิ้น ควรจะวางรายอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากมีส่วนต่อกับคอหอย และเราต้องให้คอเปิดอยู่ตลอดเวลา ขณะป่าวจะตรวจสอบได้โดยลองปฏิบัติเสียงสูงด้วยการจับเครื่องดนตรีเพียงมือเดียว อีกมือหนึ่งมาแตะที่คอ ถ้าลูกกระเดือกยกขึ้นแสดงว่าโคนลิ้นถูกยกขึ้นเช่นกัน และคอกำลังเปิด ลูกกระเดือกควรอยู่ในระดับต่ำตลอดเวลาที่บรรเลง ฝึกการใช้ลิ้นออกเสียงโน้ตในลักษณะต่างๆกันด้วยแบบฝึกหัดข้างล่าง

พัฒนาการใช้ลิ้นแบบ Double และ Triple tonguing

การใช้ลิ้นจะใช้เมื่อต้องการใช้ลิ้นอย่างรวดเร็วในบทเพลง ฉะนั้นในการฝึกแบบฝึกหัดในเรื่องนี้ ต้องฝึกฝนให้ทำได้โดยเร็ว สามารถฝึกโดยไม่ใช้เครื่องดนตรีก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามจะต้องออกเสียงได้อย่างชัดเจนในเครื่องดนตรี ดังนั้นต้องเริ่มฝึกด้วยการฝึกอย่างช้าๆ และฟังอย่างระมัดระวังโดยฝึกเป่าเสียง กา และเสียง ตา สังเกตดูว่าเสียง กา สามารถพัฒนาจนมีความคมชัดจนเท่ากับเสียง ตา หรือไม่ สามารถฝึกตามขั้นตอนดังนี้

1. ฝึกเป่าโน้ตตัวใดก็ได้ที่ไม่สูงหรือต่ำเกินไป
2. เป่า 4 ตัว ออกเสียง ตา และ 4 ตัว ออกเสียง กา แบบฝึกหัดข้างล่าง
3. เสียง กา เป็นเสียงที่ต้องใช้ใน Double tonguing ดังนั้นก่อนที่จะฝึกหัดสำหรับ Double tonguing จริง ๆ ให้ลองเป่า 4 เสียง ด้วยการใช้นา และจะต้องฝึกให้ กา มีคุณภาพใกล้เคียงกับเสียง ตา มากที่สุด (เมื่อใช้นา ใช้ปลายลิ้นส่วนเสียง กา ใช้โคนลิ้น)

แบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาการใช้ลิ้น

การควบคุมการใช้ลิ้นในการเป่าทรมโบนเพื่อให้ได้เสียงโน้ตที่ชัดเจน การฝึกเริ่มแรกให้ฝึกการใช้ลิ้นแบบ Single Tongue ก่อน จนสามารถควบคุมได้ดีแล้ว จึงมาฝึกการใช้ลิ้นแบบ Multi Tongue

แบบฝึกหัดฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพของเสียง : Pattern #1

แบบฝึกหัดฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพของเสียง : Pattern #2

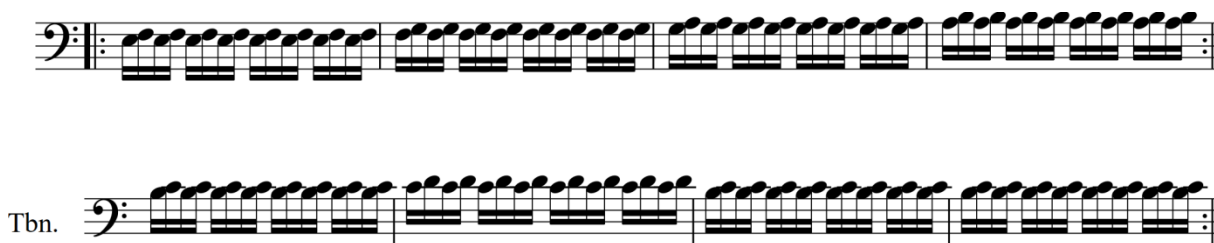

การควบคุมการใช้ลิ้นในการเป่า Slur ถ้าไม่มีการใช้ลิ้นจะเกิดเสียงโหน ทำให้ไม่สามารถบรรเลงเสียงต่อเนื่องจริง ๆ ได้ ในกรณีนี้จะต้องพัฒนาการใช้ลิ้นอย่างนุ่มนวลแทนการใช้ลิ้นแบบ ตา_ตา_ให้เล่นเป็นเสียง ลา_ลา_ หรือ ตา_ตา_ การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไม่ชะงักกระแเสอากาศ การใช้ลิ้นต้องใช้อย่างรวดเร็ว ตัวโน้ตล่างสุดทำให้ลิ้นต่ำลงเพื่อบังคับให้เสียงเคลื่อนตัวสู่โน้ต ตัวต่อไป

แบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาความคล่องตัวของนิ้ว

เป็นการฝึกให้นิ้วต่าง ๆ มีความคล่องตัว เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความตึงและการเกร็งของนิ้ว ปัญหาการเกร็ง การกดคีย์แรง ความคล่องตัวและความเร็วของนิ้ว การฝึกซ้อมเพื่อเพิ่มความคล่องตัวของนิ้วจึงเป็นสิ่งจำเป็น ควรจะฝึกเป่ากับทุกนิ้ว โดยใช้แบบฝึกหัดที่ฝึกไปแล้วมาฝึกอีกหลาย ๆ ครั้งจะเกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

แบบฝึกหัดฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพของเสียง : Pattern #1

แบบฝึกหัดฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพของเสียง : Pattern #2

แบบฝึกหัดฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพของเสียง : Pattern #3

แบบฝึกหัดฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพของเสียง : Pattern #4

เครื่องหมายประทุน

ประทุนเป็นเครื่องหมายดนตรีสากลชนิดหนึ่ง ลักษณะคล้ายวงเล็บเหลี่ยมข้างเดียวครอบเหนือบรรทัดทั้งห้อง มีตัวเลขบอกลำดับ เมื่อดนตรีเล่นมาถึงรอบแรกจะเล่นประทุนหนึ่ง รอบที่สองจะเล่นประทุนที่สอง เป็นต้น

เครื่องหมาย Coda

Coda เป็นเครื่องหมายทางดนตรีในเพลงที่มีการบรรเลงซ้ำในบางท่อน ให้กระโดดข้ามการเล่นซ้ำนั้นไป เพื่อเข้าสู่ช่วงโน้ตสุดท้ายของการบรรเลงเพลงได้ทันที

Clarinet in Bb

8

Cl.

13

Cl.

เครื่องหมาย DC หรือ DC al Coda

DC หรือ DC al Coda ให้ย้อนไปเล่นตั้งแต่ต้นเพลงใหม่ เล่นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงเครื่องหมาย Coda ซึ่งจะมีลักษณะเป็นวงกลมแล้วมีขีด 2 ขีดไขว้ (Coda ตรงนี้มักจะเรียกว่า Coda บน) ให้กระโดดข้ามไปเล่นต่อตรงที่มีเครื่องหมาย Coda อีกตัวหนึ่ง ซึ่งนักดนตรีจะเรียกกันทั่วไปว่า Coda ล่าง ซึ่งจะอยู่ถัดจากตรงที่เขียนไว้ว่า DC หรือ DC al Coda นั้นเอง

Clarinet in B♭ $\text{♩} = 90$

Cl. $\overset{8}{\text{♩}}$

Cl. $\overset{13}{\text{♩}}$ **To Coda** ϕ **D.C. al Coda** ϕ

เครื่องหมาย DS หรือ DS al Coda

ถ้าหากเจอคำว่า DS หรือ DS al Coda ก็ให้ย้อนกลับไปเริ่มเล่นตั้งแต่ตรงที่มีเครื่องหมาย Sign ซึ่งจะมีลักษณะคล้าย ๆ ตัว S แล้วมี 2 ขีดไขว้อยู่ และเล่นไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจอ Coda บน ก็ให้กระโดดข้ามไปเล่นต่อตรง Coda ล่างจนจบเพลงเหมือนกัน

Clarinet in B♭ $\text{♩} = 90$ §

Cl. $\overset{8}{\text{♩}}$

Cl. $\overset{14}{\text{♩}}$ **To Coda** ϕ 1. 2. **D.C. al Coda** § ϕ

คีตลักษณ์ หรือรูปแบบ

คำว่า “คีตลักษณ์ หรือรูปแบบ” ในดนตรีหมายถึง โครงสร้างที่เป็นแบบแผนในการประพันธ์เพลง มีลักษณะคล้ายกับการประพันธ์ประเภทร้อยกรองที่บอกตำแหน่งของคำที่ต้องสัมผัสหรืออาจมีครุ - ลหุ เช่น บทหนึ่ง ๆ โดยทั่วไปพบว่ามีกำหนดรูปแบบและการแบ่งสัดส่วนต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีการจัดจังหวะ หนัก-เบา, ประโยคเพลง (Phrase), ประโยคใหญ่ (Period), จุดพักเสียง (Cadence) และการจบ (Ending) สิ่งเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีเพื่อสร้างความรู้สึกที่สมดุลให้แก่ผู้ฟัง

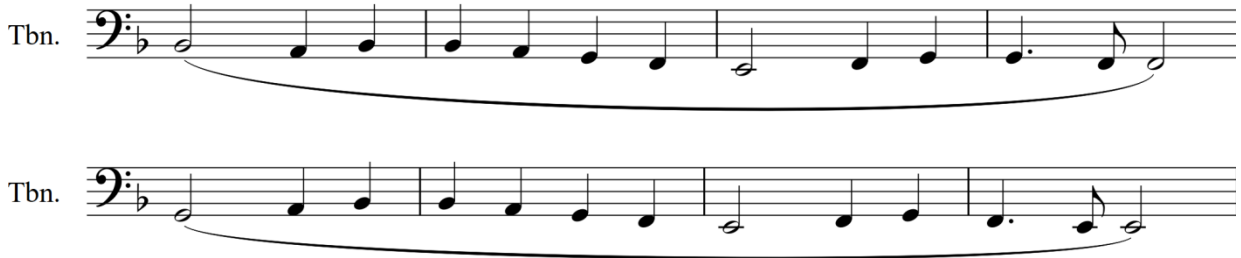
ประโยคเพลง (Phrase)

ประโยคเพลง (Phrase) ในทางดนตรีถือเป็นหน่วยที่สั้นที่สุดของเพลงซึ่งมีความสมบูรณ์ในตัว

ประโยคใหญ่ (Period)

ประโยคใหญ่ (Period) คือ ประโยคที่ประกอบด้วย 2 ประโยคในลักษณะประโยคคำถาม ประโยคคำตอบ

การพักเสียงหรือจุดพักเสียง (Cadence)

การพักเสียงหรือจุดพักเสียง (Cadence) ในการอ่านหรือพูดย่อมต้องมีที่พักเสียง เพื่อแยกประโยคนั้น ๆ ออกให้ชัดเจนสำหรับในทางดนตรีก็เช่นเดียวกัน เรียกว่า “การพักเสียงหรือจุดพักเสียง” (Cadence)

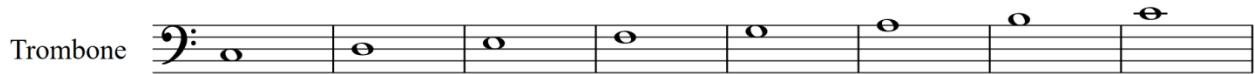
บทที่ 6

ฝึกเป่าบันไดเสียง

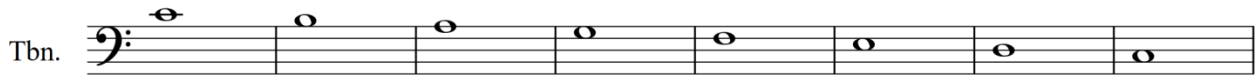
ฝึกเป่าบันไดเสียง C เมเจอร์

การฝึกเป่าบันไดเสียงนั้น เป็นพื้นฐานสำคัญที่รักดนตรีทุก ๆ เครื่องมือจะได้ให้ความสำคัญ เนื่องจากจะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับการเป่าโน้ตในบันไดเสียงต่าง ๆ นำไปสู่การปฏิบัติเพลงในบันไดเสียงต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการฝึกปฏิบัติบันไดเสียงในบทเรียนนี้จะใช้บันไดเสียง C เมเจอร์ โดยจะมีการปฏิบัติบันไดเสียงในหลากหลายรูปแบบ เมื่อปฏิบัติได้ดี และเกิดความคุ้นเคยแล้ว จะได้นำไปประยุกต์ใช้กับบันไดเสียงอื่น ๆ ต่อไป แบบฝึกปฏิบัติบันไดเสียง C เมเจอร์ มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. การไล่เสียงขาขึ้น (Ascending) คือ การไล่เสียงต่ำขึ้นไปเสียงสูงเรียงตามลำดับ โดยไม่มีการข้ามขั้นจนครบ หนึ่งคู่แปด

2. การไล่เสียงขาลง (Descending) คือ การไล่เสียงสูงลงมาเสียงต่ำเรียงตามลำดับ โดยไม่มีการข้ามขั้นจนครบหนึ่งคู่แปด (Octave)

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง C เมเจอร์ 1 Octave

การเป่า บันไดเสียง C เมเจอร์ 1 Octave ไล่เสียงทั้งขาขึ้นและขาลง

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง C เมเจอร์ 2 Octave

Trombone
 Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง C เมเจอร์ ไต่เสียงขึ้นและลง

Tbn.
 Tbn.
 Tbn.
 Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง G เมเจอร์

Trombone

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง G เมเจอร์ 1 Octave

การเป่า บันไดเสียง G เมเจอร์ 1 Octave ไล่เสียงทั้งขาขึ้นและขาลง

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง G เมเจอร์ 2 Octave

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง G เมเจอร์ ไล่เสียงขึ้นและลง

แบบฝึกหัด เพื่อพัฒนาความคล่องตัว ฝึกเป่าเครื่องหมาย Slur และ Staccato

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง F เมเจอร์

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง F เมเจอร์ 1 Octave

การเป่า บันไดเสียง F เมเจอร์ 2 Octave ไต่เสียงทั้งขาขึ้นและขาลง

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

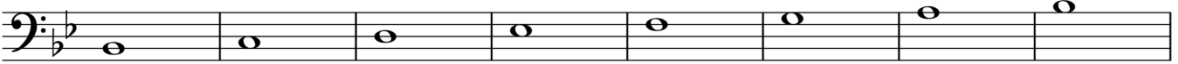
ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง F เมเจอร์ โไล่เสียงขึ้นและลง

Trombone

Tbn.

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง Bb เมเจอร์

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง Bb เมเจอร์ ขาขึ้นและขาลง

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง D เมเจอร์

Trombone

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง D เมเจอร์ 2 Octave ขาขึ้นและขาลง

Tbn.

ฝึกปฏิบัติทบทวนบันไดเสียง D เมเจอร์

Tbn.

Tbn.

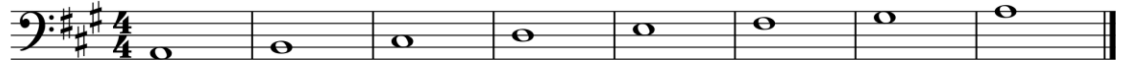
Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง A เมเจอร์

Trombone

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง A เมเจอร์ ขาขึ้นและขาลง

Trombone

ฝึกปฏิบัติทาบฝึกบันไดเสียง A เมเจอร์

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง Eb เมเจอร์

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียง Eb เมเจอร์ ขาขึ้นและขาลง

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียงไมเนอร์เบื้องต้น

บันไดเสียงเนเจอร์ลไมเนอร์ขาขึ้นและขาลง มีดังนี้

1. ฝึกเป่าบันไดเสียง A ไมเนอร์

A Natural minor

Trombone Musical notation for the A Natural minor scale on Trombone. The scale is written in bass clef with a key signature of one flat (Bb). The notes are A2, Bb2, C3, D3, E3, F3, G3, A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4, A4. The scale is played in two directions: ascending and descending.

A Harmonic minor

Tbn. Musical notation for the A Harmonic minor scale on Trombone. The scale is written in bass clef with a key signature of one flat (Bb). The notes are A2, Bb2, C3, D3, E3, F3, G#3, A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4, A4. The scale is played in two directions: ascending and descending.

A Melodic minor

Tbn. Musical notation for the A Melodic minor scale on Trombone. The scale is written in bass clef with a key signature of one flat (Bb). The notes are A2, Bb2, C3, D3, E3, F3, G#3, A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4, A4. The scale is played in two directions: ascending and descending.

2. ฝึกเป่าบันไดเสียง G ไมเนอร์

G Natural minor

Trombone Musical notation for the G Natural minor scale on Trombone. The scale is written in bass clef with a key signature of two flats (Bb, Eb). The notes are G2, Ab2, Bb2, C3, D3, Eb3, F3, G3, Ab3, Bb3, C4, D4, Eb4, F4, G4. The scale is played in two directions: ascending and descending.

G Harmonic minor

Tbn. Musical notation for the G Harmonic minor scale on Trombone. The scale is written in bass clef with a key signature of two flats (Bb, Eb). The notes are G2, Ab2, Bb2, C3, D3, Eb3, F#3, G3, Ab3, Bb3, C4, D4, Eb4, F4, G4. The scale is played in two directions: ascending and descending.

G Melodic minor

Tbn.

E Natural minor

Tbn.

E Harmonic minor

Tbn.

E Melodic minor

Tbn.

4. ฟีกเป่าบันไดเสียง D ไมเนอร์

D Natural minor

Trombone

D Harmonic minor

Tbn.

D Melodic minor

Tbn.

5. ฟีกเป่าบันไดเสียง B ไมเนอร์

B Natural minor

Tbn.

B Harmonic minor

Tbn.

B Melodic minor

Tbn.

6. ฟีกเป่าบันไดเสียง C ไมเนอร์

C Natural minor

Tbn.

C Harmonic minor

Tbn.

C Melodic minor

Tbn.

บันไดเสียงเพนตาโทนิค

ฝึกเป่าบันไดเสียงเพนตาโทนิค Major และ minor

บันไดเสียงเพนตาโทนิค

บันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic Scale) คือ บันไดเสียงที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัว ที่นิยมใช้กันมี 2 รูปแบบดังนี้

บันไดเสียงเมเจอร์เพนตาโทนิค (Major Pentatonic Scale) เป็นบันไดเสียงที่มีโน้ต 5 ตัว มาจากบันไดเสียงเมเจอร์ที่ตัดโน้ตตัวที่ 4 และโน้ตตัวที่ 7 ออกจากบันไดเสียงเมเจอร์ (ดังตัวอย่าง)

C Major Scale

C D E F G A B C

C Major Pentatonic Scale (5 notes)

C D E G A

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง C Major Pentatonic 1 ออกเทพ

Trombone

Musical notation for Trombone, C Major Pentatonic Scale 1, ascending and descending. The notation is in bass clef with a 4/4 time signature. It shows a sequence of notes: C, D, E, G, A, ascending, followed by a descending sequence: G, A, E, D, C, ending with a whole rest.

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง C Major Pentatonic 2 ออกเทพ

Trombone

Musical notation for Trombone, C Major Pentatonic Scale 2, ascending and descending. The notation is in bass clef with a 4/4 time signature. It shows a sequence of notes: C, D, E, F, G, ascending, followed by a descending sequence: G, F, E, D, C, ending with a whole rest.

ฝึกการเป่า Pattern #1 (ascending)

Trombone

Musical notation for Trombone, Pattern #1 (ascending). The notation is in bass clef with a 4/4 time signature. It shows a sequence of notes: C, D, E, F, G, A, B, C, ascending, followed by a descending sequence: B, A, G, F, E, D, C, ending with a whole rest.

Tbn.

Musical notation for Trombone, Pattern #1 (ascending). The notation is in bass clef with a 4/4 time signature. It shows a sequence of notes: C, D, E, F, G, A, B, C, ascending, followed by a descending sequence: B, A, G, F, E, D, C, ending with a whole rest.

ฝึกการเป่า Pattern #2 (descending)

Trombone

Tbn.

ฝึกการเป่า Pattern #3

Trombone

Tbn.

ฝึกการเป่า Pattern #4

Trombone

Tbn.

ฝึกปฏิบัติ บันไดเสียงเพนตาโทนิค เมเจอร์ (ทางชาร์ป)

ฝึกการเป่า G Major Pentatonic 2 Octave

Trombone

ฝึกการเป่า G Major Pentatonic ascending & descending

Pattern #1 (ascending)

Trombone

Tbn.

Pattern #2 (descending)

Tbn.

Tbn.

ฝึกการเป่า D Major Pentatonic ascending & descending

ฝึกการเป่า D Major Pentatonic 2 Octave

Trombone

ฝึกการเป่า D Major Pentatonic ascending & descending

Pattern #1 (ascending)

Trombone

Tbn.

Pattern #2 (descending)

Tbn.

Tbn.

ฝึกการเป่า A Major Pentatonic ascending & descending

ฝึกการเป่า A Major Pentatonic 2 Octave

Trombone

ฝึกการเป่า A Major Pentatonic ascending & descending

Pattern #1 (ascending)

Trombone

Tbn.

Pattern #2 (descending)

Tbn.

Tbn.

ฝึกปฏิบัติบันไดเสียงเพนตาโทนิค เมเจอร์ (ทางแฟลต)

ฝึกการเป่า F Major Pentatonic 2 Octave

Trombone

ฝึกการเป่า F Major Pentatonic ascending & descending

Pattern #1 (ascending)

Trombone

Tbn.

Pattern #2 (descending)

Tbn.

Tbn.

บทฝึกเป่า Bb Major Pentatonic 2 Octave

Trombone

บทฝึกเป่า Bb Major Pentatonic ascending & descending

Pattern #1 (ascending)

Trombone

Tbn.

Pattern #2 (descending)

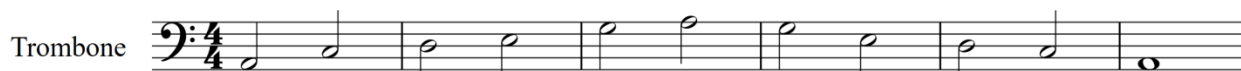

บันไดเสียงไมเนอร์เพนตาโทนิค (minor Pentatonic Scale) เป็นบันไดเสียงที่มีโน้ต 5 ตัว มาจากบันไดเสียงไมเนอร์ที่ตัดโน้ตตัวที่ 2 และโน้ตตัวที่ 6 ออกจากเสียงไมเนอร์ (ดังตัวอย่าง)

A Minor Scale. A B C D E F G A

A Minor Pentatonic Scale (5 Notes) A C D E F G A

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง A Minor Pentatonic 1 ออกเทพ

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง A Minor Pentatonic 2 Octave

ฝึกการเป่า Pattern #1 (ascending)

Trombone

Tbn.

The image shows two staves of musical notation for Trombone and Tbn. in 4/4 time. The Trombone part starts with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is an ascending eighth-note scale: G2, A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4. The Tbn. part starts with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is a descending eighth-note scale: G4, F4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, B2, A2, G2.

ฝึกการเป่า Pattern #2 (descending)

Tbn.

Tbn.

The image shows two staves of musical notation for Tbn. in 4/4 time. The top staff starts with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is a descending eighth-note scale: G4, F4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, B2, A2, G2. The bottom staff starts with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is a descending eighth-note scale: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F1, E1, D1, C1, B0, A0, G0.

ฝึกปฏิบัติไมเนอร์เพนตาโทนิค ทางซาร์ป

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง E minor Pentatonic 2 ออกเทพ

Trombone

The image shows a single staff of musical notation for Trombone in 4/4 time. The key signature is one sharp (F#). The melody is an E minor Pentatonic scale: G2, A2, B2, C3, D3, E3. The notation includes a key signature change to one sharp (F#) and a 4/4 time signature.

ฝึกการเป่า E minor Pentatonic ascending & descending

Trombone Musical notation for Trombone part of E minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of one sharp (F#).

Tbn. Musical notation for Tbn. part of E minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of one sharp (F#).

Tbn. Musical notation for Tbn. part of E minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of one sharp (F#).

Tbn. Musical notation for Tbn. part of E minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of one sharp (F#).

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง B minor Pentatonic 2 ออกเทพ

Trombone Musical notation for Trombone part of B minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of two sharps (F#, C#).

ฝึกการเป่า B minor Pentatonic ascending & descending

Trombone Musical notation for Trombone part of B minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of two sharps (F#, C#).

Tbn. Musical notation for Tbn. part of B minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of two sharps (F#, C#).

Tbn. Musical notation for Tbn. part of B minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of two sharps (F#, C#).

Tbn. Musical notation for Tbn. part of B minor Pentatonic exercise, 4/4 time, bass clef, key signature of two sharps (F#, C#).

ฝึกปฏิบัติไมเนอร์เพนตาโทนิค ทางแฟลต

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง D minor Pentatonic 2 ออกเทพ

Trombone

Musical notation for Trombone, D minor Pentatonic 2 exercise. The staff is in bass clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a 4/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, starting on D2 and ending on D2.

ฝึกการเป่า D minor Pentatonic ascending & descending

Trombone

Musical notation for Trombone, D minor Pentatonic ascending exercise. The staff is in bass clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a 4/4 time signature. The melody consists of quarter notes ascending from D2 to F3.

Tbn.

Musical notation for Trombone, D minor Pentatonic descending exercise. The staff is in bass clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a 4/4 time signature. The melody consists of quarter notes descending from F3 to D2.

Tbn.

Musical notation for Trombone, D minor Pentatonic ascending exercise. The staff is in bass clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a 4/4 time signature. The melody consists of quarter notes ascending from D2 to F3.

Tbn.

Musical notation for Trombone, D minor Pentatonic descending exercise. The staff is in bass clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a 4/4 time signature. The melody consists of quarter notes descending from F3 to D2.

ฝึกการเป่าไล่เสียงบันไดเสียง G minor Pentatonic 2 ออกเทพ

Trombone

Musical notation for Trombone, G minor Pentatonic 2 exercise. The staff is in bass clef with a key signature of three flats (Bb, Eb, Ab) and a 4/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, starting on G2 and ending on G2.

ฝึกการเป่า G minor Pentatonic ascending & descending

Trombone

Tbn.

Tbn.

Tbn.

ฝึกการเป่า C minor Pentatonic ascending & descending

Trombone

Tbn.

Tbn.

Tbn.

บทที่ 7

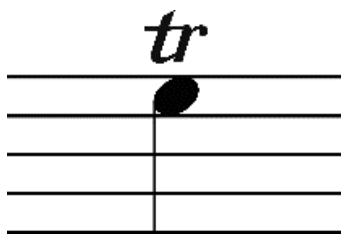
สัญลักษณ์ทางดนตรีสำหรับทรอมโบน

ในบทนี้จะรวบรวมสัญลักษณ์ทั่วไปทางดนตรีที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงทรอมโบน

โน้ตประดับ (Ornaments)

โน้ตประดับ จะเปลี่ยนรูปแบบระดับเสียงของโน้ตหลักแต่ละตัวให้ยาวขึ้น เพิ่มความรู้สึกให้มากขึ้น โดยสามารถดำเนินการได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น บริบท รสนิยม และจังหวะเวลา ตัวอย่างด้านล่างเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งเท่านั้น

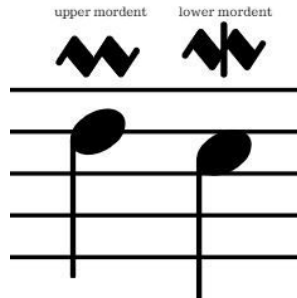
ทริลล์ (Trill) การสลับอย่างรวดเร็วระหว่างโน้ตที่ระบุและโน้ตที่เสียงสูงขึ้นเร็วๆ

เพลงในยุคโรแมนติกและโมเดิร์นมักเริ่มต้นด้วยการเขียนโน้ตทริลล์ (โน้ตเสียงต่ำสลับอย่างรวดเร็วไปยังโน้ตที่เสียงสูงกว่า) ในทางกลับกันเพลงในยุคบาโรคและคลาสสิกจะเริ่มต้นด้วยโน้ตเสียงสูงสลับอย่างรวดเร็วไปโน้ตที่เสียงต่ำกว่า วิธีการเล่นแบบยุคบาโรคคลาสสิกนี้ บางครั้งมีการระบุอย่างชัดเจน โดยมีการเขียนโน้ตเกรซนำหน้าโน้ตทริลล์ (ดู *appoggiatura* และ *acciaccatura*)

ในบางครั้งโน้ตจะจบลงด้วยการเทิร์น (โน้ตเสียงต่ำกว่าโน้ตหลักมากกว่าโน้ตเสียงสูงทันที ก่อนการเสียงสุดท้ายของโน้ตหลัก) หรือการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ รูปแบบดังกล่าวมักจะมีการทำเครื่องหมายด้วยโน้ตเกรซตามหลังจากโน้ตที่ระบุว่าเป็นโน้ตทริลล์

มอร์เดนท (Mordent)

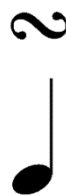

มอร์เดนท Mordent เป็นการเป่าสลับอย่างรวดเร็วระหว่างสามโน้ต โน้ตที่ระบุกับโน้ตที่เสียงสูงกว่าและต่ำกว่า (ถ้าสลับกับโน้ตเสียงสูงกว่าเรียกว่า upper mordent , invert mordent หรือ pralltriller) (ถ้าสลับกับโน้ตเสียงต่ำกว่าเรียกว่า Lower mordent หรือ simply mordent)

Upper mordent จะแสดงสัญลักษณ์ สวิกเกิล squiggle คลื่นหนาสั้น (ซึ่งอาจบ่งบอกถึงการเป่าแบบทริลล์ ขึ้นอยู่กับ Lower mordent จะแสดงสัญลักษณ์ สวิกเกิลเหมือนกันแต่จะมีเส้นแนวตั้งสั้นๆ ผ่านระหว่างคลื่นทั้งสอง

เทิร์น (Turn)

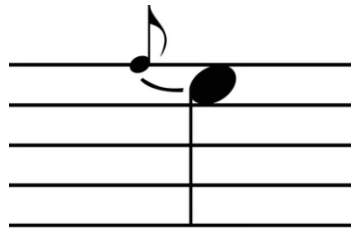
เทิร์น (หรือ gruppetto) เป็นรูปแบบสั้นๆ ที่ประกอบด้วยโน้ตเสียงสูงกว่าโน้ตที่ระบุ ตัวโน้ตที่ระบุ โน้ตเสียงต่ำกว่าโน้ตที่ระบุ โน้ตที่ระบุอีกครั้ง ถูกกำหนดด้วยเครื่องหมายด้วยรูปตัว S ตะแคงอยู่ด้านบนของโน้ต

ความเร็วที่แน่นอนของโน้ตเทิร์นถูกปฏิบัติอาจแตกต่างกันไปตามจังหวะ คำถามที่ว่า การปฏิบัติเทิร์นที่ดีที่สุดนั้น ต้องดูบริบท ความนิยม และรสนิยม โน้ตที่เพิ่มเสียงสูงขึ้นหรือต่ำลงอาจจะใช่หรือไม่ใช่การเพิ่มขึ้นแบบโครมาติกก็ได้

อาโปเจียตูรา (Appoggiatura)

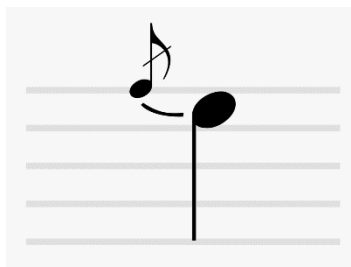
อาโปเจียตูรา Appoggiatura หรือ Long Appoggiatura (เมื่อเทียบกับ Short Appoggiatura หรือ Acciaccatura ดูด้านล่าง) คือการแขวนโน้ตหลักโดยการนำค่าเวลาออกไปให้โน้ต อาโปเจียตูรา ที่อยู่หน้าโน้ตหลัก (โดยทั่วไปครึ่งเวลาของโน้ตหลักบางที่อาจได้รับสองในสามของเวลา) โน้ตที่เพิ่มจะสูงกว่าหรือต่ำกว่าโน้ตหลักหนึ่งระดับเสมอ อาโปเจียตูรา นั้นถูกเขียนขึ้นเป็นเกรซโน้ต ที่นำหน้าโน้ตหลัก และเขียนด้วยตัวโน้ตขนาดเล็ก โดยความสำคัญที่โน้ตอาโปเจียตูราตัวนี้เสมอแทนที่จะเป็นตัวโน้ตหลัก

อັดชะคะตูรา (Acciaccatura)

Acciaccatura อັดชะคะตูรา (บางครั้งเรียกว่า Short Appoggiatura) เป็นโน้ตประดับที่สั้นกว่าของอาโปเจียตูรา ขณะที่ความล่าช้าของโน้ตหลักนั้นรวดเร็วมาก อັดชะคะตูราเขียนโดยใช้โน้ตเกรซที่มีเส้นเฉียงผ่านทางโน้ต

อັดชะคะตูรา อาจประกอบด้วยเกรซโน้ตหลายตัว ซึ่งในกรณีนี้โดยทั่วไปจะถูกละเว้น ในยุคคลาสสิก อັดชะคะตูรามักจะปฏิบัติก่อนจังหวะ และเน้นอยู่ในโน้ตหลักมากกว่าโน้ตเกรซ

กลีซานโด (Glissando)

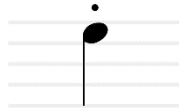
Glissando เป็นสไลด์จากโน้ตหนึ่งไปยังอีกโน้ตหนึ่ง ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นเส้นหยักเป็นคลื่นที่เชื่อมต่อทั้งสองโน้ต ตามทฤษฎีแล้วจะได้ยินเสียงทั้งหมดทุกเสียงที่แทรกเข้ามาถึงแม้ว่าจะสั้นมาก

อาร์ติคูลേഷัน มาร์ค (Articulation marks)

Articulation (หรือสำเนียง) ระบุวิธีการปฏิบัติโน้ตเฉพาะแต่ละรายการในวลีหรือท่อนเพลง สามารถปรับแต่งได้โดยการรวมสัญลักษณ์ดังกล่าวมากกว่าหนึ่งสัญลักษณ์ไว้ในโน้ต

สตักกาโต (Staccato)

Staccato บ่งชี้ว่าโน้ตนั้นจะเล่นสั้นกว่าโน้ตที่บันทึก ซึ่งมักจะเป็นครึ่งหนึ่งของค่าโน้ตที่บันทึก ส่วนที่เหลือจะเงียบ เครื่องหมาย Staccato ปรากฏขึ้นในโน้ตใด ๆ ให้ลดระยะเวลาในการปฏิบัติโดยไม่ต้องเร่งความเร็วของเพลงเอง

สตักกาติสซิโม (Staccatissimo)

สตักกาติสซิโม Staccatissimo มักจะถูกตีความว่าเป็นการบรรเลงที่สั้นกว่าสัญลักษณ์ Staccato แสดงให้เห็นความเงียบหลังจากโน้ต อย่างไรก็ตามนักประพันธ์เพลงย้อนไปถึงโมสาร์ทได้ใช้สัญลักษณ์ทั้งสองสลับกัน ทำให้ความหมายของเครื่องหมายทั้งสองไม่ชัดเจน

เทนุโต (Tenuto)

เครื่องหมาย tenuto (ภาษาอิตาลีหมายถึง “ยั่งยืน”) หมายถึงควรเล่นโน้ตให้เต็มตามค่าโน้ตหรือนานกว่าเล็กน้อยอาจบ่งบอกถึงการเน้นแบบไดนามิกเล็กน้อย อาจจะร่วมกับจุด staccato เพื่อบ่งบอกถึงการแยกออกเล็กน้อย (portato หรือ mezzo staccato)

แอกเซนต์ (Accent)

โน้ตที่มี Accent จะเล่นได้ดังกว่าหรือหนักหน่วงกว่านี้ที่ไม่มี Accent รอบๆ โน้ตที่ทำเครื่องหมายไว้ควรมีจุดเริ่มต้นที่เน้นและค่อยๆ ลดลงอย่างรวดเร็ว

มาร์คาโต (Marcato)

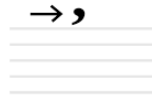
Marcato(ภาษาอิตาลีหมายถึง “ทำเครื่องหมายอย่างดี”) ระบุว่าจะต้องเล่นโน้ตให้ดังกว่า หรือแรงกว่าโน้ตที่มีเครื่องหมายเล่นเสียงปกติ

เฟอร์มาตา (Fermata)

เฟอร์มาต้า (ภาษาอิตาลีแปลว่า”หยุด”) หมายถึง โน้ตหรือตัวหยุดจะหยุดนานกว่าค่าปกติ เฟอร์มาต้าจะหยุดไว้นานเท่าที่นักดนตรีหรือวาทยกรพอใจ

บรีธ มาร์ค (Breath mark)

สัญลักษณ์นี้บอกให้นักทอมโบนสอดลมหายใจ การหยุดชั่วคราวนี้ไม่ควรส่งผลกระทบต่อจังหวะโดยรวม

แคซุรา (Caesura)

Caesura หมายถึง การหยุดชั่วคราวๆในระหว่างที่ไม่นับเวลา ในการเล่นทั้งวง เวลาจะดำเนินต่อเมื่อหัวหน้าวงหรือวาทยากรกำหนด สัญลักษณ์นี้ได้รับการขนานนามว่าเป็น ”รกรางสาย” หรือ ”รางรถไฟ” ในสหรัฐอเมริกา

ออกเทฟ ไซน์ส์ (Octave signs)

เครื่องหมาย 8va (อ่านว่า ottava alta “high octave ”) จะถูกวางไว้เหนือบรรทัด 5 เส้นเพื่อระบุว่าจะต้องเล่นเสียงระดับที่สูงกว่าหนึ่งคู่แปด

เครื่องหมาย 8va หรือ 8vb (ทั้งสองสัญลักษณ์ที่อ่านว่า ottava bassa, “low octave”) อยู่ล่างบรรทัด 5 เส้น เพื่อระบุว่าในการเล่นต่ำกว่าหนึ่งคู่แปด

Quindicesima

สัญลักษณ์ 15ma และ 15mb นั้นคล้ายกับ 8va และ 8vb ตามลำดับ แต่ระบุว่าต้องเล่นสูงขึ้น/ต่ำลงสองคู่แปด

รีพีทิชัน (Repetition)

Tremolo

เทรโมโล การบรรเลงโน้ตซ้ำๆอย่างรวดเร็ว ระหว่างสองโน้ต จากนั้นจะเล่นการสลับอย่างรวดเร็ว

Simile mark

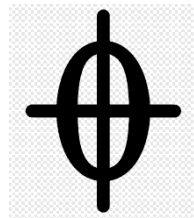
สัญลักษณ์นี้หมายถึงให้บรรเลงกลุ่มจังหวะซ้ำกับจังหวะก่อนหน้า

Segno

สัญลักษณ์ Segno (ภาษาอิตาลีแปลว่า "เครื่องหมาย") ใช้กับคำสั่ง D.S. (" dal segno" , ตัวอักษร " จากเครื่องหมาย") ซึ่งสั่งให้นักดนตรีเล่นซ้ำโดยเริ่มจาก segno ที่ใกล้ที่สุด

Coda

เครื่องหมาย coda (ภาษาอิตาลีหมายถึง "หาง") จะใช้ระบุให้บรรเลงกระโดดข้ามไปข้างหน้าในเพลงไปยังตอนจบที่มีเครื่องหมายเดียวกัน ใช้หลังจากเล่นผ่าน เครื่องหมาย D.C. al coda หรือ D.S. al coda เท่านั้น

บทฝึกเพิ่มเติม : สำเนียงและการถ่ายทอดอารมณ์

การบรรเลงดนตรีในทุก ๆ เครื่องมือ สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง คือ การบรรเลงให้ได้สำเนียงเพลงและอารมณ์เพลงให้ได้ตามที่ผู้ประพันธ์เพลงกำหนด ซึ่งสิ่งที่จะช่วยให้เป็นไปตามที่กล่าวมา คือ การฝึกปฏิบัติโน้ตตามเครื่องหมายที่แสดงถึงเม็ดพรายการบรรเลง (Ornaments)

ในการฝึกปฏิบัติในบทเรียนนี้ จะกำหนดให้เป่าตามแบบฝึกปฏิบัติเครื่องหมายที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. เครื่องหมายทางดนตรีที่เกี่ยวกับการแสดงความดังเบาของเสียง (Dynamics) เป็นเครื่องหมายที่นักดนตรีในทุก ๆ เครื่องมือจำเป็นต้องรู้จักทั้งความหมาย และการปฏิบัติให้ได้ตามที่เครื่องหมายกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เครื่องหมายย่อ	คำศัพท์	คำอ่าน	คำแปล
m	mezzo	เมตโซ	ปานกลาง
pp	pianissimo	เปียนิซซิโม	เบามาก
p	piano	เปียโน	เบา
mp	Mezzo piano	เมตโซเปียโน	เบาปานกลาง
mf	Mezzo forte	เมตโซฟอर्टเต	ดังปานกลาง
f	Forte	ฟอर्टเต	ดัง
ff	Fortissimo	ฟอ์ติซซิโม	ดังมาก
Cres.	Crescendo	เครเซนโด	ดังขึ้นทีละน้อย
Decres	Decrescendo	เดเครเซนโด	เบาลงทีละน้อย

2. เครื่องหมายที่นักทอมนโบนควรรู้จัก และฝึกปฏิบัติให้ได้ มีดังนี้

2.1 การ Trill คือการเป่าด้วยการสลับเปลี่ยนโน้ตอย่างรวดเร็วระหว่าง ตัวโน้ตหลัก และตัวโน้ตใกล้เคียง

2.2 โน้ตสะบัด (Acciaccatura) อัดชะคะตุรา หมายถึง โน้ตสะบัด ซึ่งในการปฏิบัติ ฟลูตนั้น ผู้เล่นจะต้องปฏิบัติอย่างรวดเร็วก่อนหน้าโน้ตตัวหลัก เป็นโน้ตที่ได้ยินเสียงแต่ไม่นับค่าอัตราของ ตัวโน้ตนี้ และลักษณะของเสียงที่ออกมานั้นจะมีลักษณะบดหรือกระแทกกว่าโน้ตตัวหลัก

2.3 เทิร์น (Turn) เป็นลักษณะการปาโน้ตแบบย้อนกลับ หมายถึงการเป่าโน้ตตัวหนึ่ง แล้วย้อนกลับมาอีกตัวหนึ่งในลักษณะที่รวดเร็ว ในกรณีที่มีโน้ต 2 ตัวใกล้กัน โน้ตตัวแรกสูงกว่าโน้ตตัวที่สอง สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคเทิร์นได้ทันที

2.4 สคูป (Scoop) เป็นการเพิ่มโน้ตที่ต่ำกว่าทำนองหรือสูงกว่าทำนอง เพื่อให้ได้ สำเนียงของโน้ตที่ได้มีจุดหน้าสนใจขึ้น

2.5 เทิร์นและสคูป (Turn & Scoop) เป็นการใช้สองเทคนิคต่อเนื่องกัน

สรุป

การปฏิบัติเครื่องดนตรีแต่ละเครื่องมือควรที่จะให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามเครื่องหมายดนตรีที่กำหนด ซึ่งหมายถึงการแสดงผลงานเพลงเพื่อให้ได้ตามสำเนียง และอารมณ์ที่ผู้ประพันธ์กำหนดไว้ ซึ่งในบทเรียนนี้ได้กำหนดแบบฝึกปฏิบัติในเรื่องเครื่องหมายไว้หลายชนิดทั้งเครื่องหมายทางดนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความดังเบาของเสียง และเครื่องหมายที่แสดงถึงเม็ดพรายการบรรเลง ที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับสำเนียงเพลงที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน สำคัญที่สุดคือการประยุกต์ไปใช้ในการแสดง ที่ต้องใช้ให้เหมาะสม ไม่มาก หรือน้อยเกินไป เพื่อให้เพลงมีความสมบูรณ์ และมีความไพเราะมากที่สุด

